711

5 vols

£14

CARL SNOILSKY

SAMLADE DIKTER

SAMLADE DIKTER

AF

CARL SNOILSKY

FÖRSTA BANDET

STOCKHOLM
HUGO GEBERS FÖRLAG

STOCKHOLM
ISAAC MARCUS' BOKTRYCKERI-AKTIEBOLAG
1903

UNGDOMSDIKTER

1861—64

Blomsterfursten.

Den lille slumrar i örtesäng
Vid blida midsommartider.
Hvar liten blomma ifrån dal och äng
Sin doft i slummern försprider.
Och drömmar komma och drömmar gå,
Och sakta ringa alla klockor blå.
Sof sött i oskuldsfriden!
Nog blir du man med tiden.

Det finns ej tecken till moln och sky
På kornblå, strålande himmel.
Så största fjäril som det minsta fly
Gått trött ur dansarnes vimmel.
Den varma solen drifver blad ur bark,
Den vilda blommans lukt blir mera stark.
Det susar ifrån strömmen —
Den lille ler i drömmen.

I drömmen flyttas han hädan fort
Från lunden bredvid faders stuga:
Som prins han står å förtrollad ort,
Där sköna jätteblomster buga.
De smärta stammar svikta för en vind,
På granna färger vill han se sig blind —
Som skogens herre hyllad
Står gossen helt förbryllad.

Då öppnar blomman sin kronas rund
Och visar lifvets dolda trådar.
Hvar planta yppar sitt väsens grund,
Som endast Skaparns öga skådar.
Med ångande och dämpad andedräkt
Sin saga blomstren bikta oförtäckt.
Ej blad och telning gömde
Hvad de i knoppen drömde.

Se'n hyllningsedernas sorl dödt bort,
Ser han med glädje och häpnad
Tre kalkar öppnas och inom kort
Ur en och hvar stå upp en skepnad:
Tre alfer, väfda af doft och ljus,
Med röst af fågelsång och västansus:
Små kronor på sitt änne
De buro, två af de trenne.

Den första alfen bar snöhvit dräkt:
Till jorden neg hon och sade:
Mig lyder liljors oskuldshvita släkt,
Vi länge väntat dig hade.
Hell, hell, i vaggan krönte blomsterdrott!
Tag mot vår bästa skänk — ett härligt godt —:
I både lust och smärta
Ett barnsligt, oskuldsrent hjärta!

Den andra alfen bar purpurdräkt;
Till jorden neg hon och sade:
Mig lyder rosors fursteborna släkt,
Vi länge väntat dig hade.
Hell, hell, i vaggan krönte blomsterdrott!
Tag mot vår bästa skänk — ett härligt godt —:
Hvad världen kallar snille —
Du skall bli stor, du lille!

Men blyg och ödmjuk den tredje kom;
Dess skära dräkt ej prydnad hade.
Hvad namn hon bar, har ingen brytt sig om:
Och till den lille ömt hon sade:
Hell, trefaldt hell, du unge blomsterdrott!
En ringa gåfva kan jag gifva blott:
Kraft till att ödmjuk bära
All världens pris och ära! —

Då vaknar han — då är drömmen slut.
Och tårar tillra nu som ofta;
Men tätt invid, af ingen sedd förut,
En liten blomma börjar dofta.
En liten blygsam blomma utan namn
Från mossig sten vill klänga i hans famn:
Linnæa kände nog redan
Hvad världen visste sedan!

1862.

Kom, vi sätta bo i dalen —

Kom, vi sätta bo i dalen —:
Bäckens sorl bland kiselstenar,
Fågellek och sus i alen,
Allt sig drömljuft här förenar.

Hvems är hyddan, som vi röja,
Halft af grönska öfverspunnen?
Månget snår vi undanböja,
Förr'n dess låga dörr blir funnen.

Afund ofta, så är sägen,
Hyddan jämnade med marken,
Sådde törnen öfver vägen,
Skrämde fåglarne från parken.

Men hvad världen gläds att härja,
Kärlek lika många gånger
Mäktar åter frambesvärja
Fullt af skimmer, doft och sånger.

Hvarje ofördragsam tunga
Skall till sist förlora spåret;
Blott de älskande och unga
Hitta väg i rosensnåret.

Lundens stammar slutas trängre
Att en skyddsmur kring oss bygga:
Då ej ingång finnes längre,
Då först känna vi oss trygga.

Under trädens mörka hängen,
Tätt intill hvarandra slutna,
Se vi skuggors lek på ängen,
Löfverk, månljust genombrutna.

Intet skall vår hvila störa:
Oron lämnar bäckens vatten,
Vindens andedrag vi höra,
Likt en sofvandes, i natten.

Obeslutsamt susar skogen,
Vet ej rätt hvad han bör mena.
Älskogsstjärnan ler förtrogen:
Jag är vittnet, jag allena!

Natten.

Bölja, mot stranden fraggande,
Sluta ditt brusande!
Vindfläkt, bland träden vaggande,
Sluta ditt susande!
Stiger ej natten
Tyst öfver stjärnströdt blå?
Sorlande vind och vatten,
Tigen också!

Tårade ögon sluta sig,
Somna i kvalens bo.
Tröttade hjässor luta sig
Till en förstulen ro.
Älskande unga,
Slumren vid nattens barm,
Glömmen all sorg och tunga
Ljuft på dess arm!

Hjärtan, I arma svidande,
Smärtan har fällt sitt svärd.
Själar, I ömt förbidande,
Mötens i drömmens värld!

Drömmen upplåter
Fängelsets stängda vrå:
Saligt förenas åter
Barnen de två.

Bölja, mot stranden fraggande,
Sluta ditt brusande!
Vindfläkt, bland träden vaggande,
Sluta ditt susande!
Stiger ej natten
Tyst öfver stjärnströdt blå?
Sorlande vind och vatten,
Tigen också!

Eremitage.

Seeländskt sommarstycke.

I skogens dunkel finns gömd en ängd,
Där sommarhettan hålls utestängd
Af trädens grönskande galler.
Från tufvan, som morgonen pärlbestrött,
Det mogna smultronet myser rödt
Bland daggens rena kristaller.

En skymning råder, behagligt half,
Inunder susande bokars hvalf,
Dit solen tränger sig sällan.
Ett rådjur skymtar i snårets port,
Och stundom flämtar en törstig hjort
På stigen, som leder till källan.

Hur tyst är allt! Hörs ej gräset gro?
Nu söker fågeln sitt dolda bo
Bland trädets kvistar och mossa.
Violernas dämpade andedrag
Försprida en vällukt, som doftar svag:
De vilda rosorna blossa.

Af väntan bäfvar naturens bröst:
Hon längtar höra sin älsklings röst
Från skogens sångaretroner.
Du näktergal, blir det ej natt en gång?
När ljuder om kärlek härnäst din sång
I Christian Winthers toner?

På Odins Höi.

(Seeland, midt emot "Kullen".)

Jag mår som en prins! Ack, det känns så godt
Att sjunka till hakan i doftande klöfver,
Kringfläktad af brisen, som skrynklar smått
Det drömmande, mörkblåa sundet midt öfver.
På himlen — ett gränslöst haf af safir —
Står solen re'n högt och brinner och blossar;
Där nere vid stranden ses badande gossar,
Där borta syns Kullen i dimmans skir.

Där pustar en ångbåt — en rökig rand
Betecknar hans kurs ibland jakter och skutor.
Nu samlas på däcket att hälsa land
Sjösjuklingar, krälande fram ur kajutor.
Enhvar liten fröken blef hvit som lärft,
Då Kattegat sprutade snö på »Ellida».
Nu har hon sitt Skåne på vänster sida.
Och ögat är åter förnämt och djärft.

Kanske någon skönhet är sömnig än . . .
Aj, aj, stackars liten, var natten så pinlig?
Upp med dig ur hytten, min söta vän!
Se, luften är klarblå och genomskinlig!

Du är som en utsprucken ros på nytt:
Håll bara god min, förställ dig och låtsa
Som du kunnat böljornas rullningar trotsa —
Men laga man städar i frökens hytt!

Dock, doften från ängen är döfvande,
Och vågornas sånger så enformigt lika:
Allt verkar tillhopa så söfvande:
Till slut flyta färgerna samman, de rika.
Mitt ögonlock tynger med ens Jon Blund —
Det sänker sig sakta — jag rår inte för'et!
Jag tror, det är vallmon i diket, som gör'et . . .
Farväl, sköna tafla, farväl en stund!

Hellebæk, Juli 1864.

Till Christian Winther,

på hans födelsedag.

Se, Sundet är blankt som en spegel
Och visar på bakgrund af blått
De många hvitskimrande segel
Och tornen på Kroneborgs slott.
I blommande löfsaln man sitter
Och suger med långsamt behag
Den rosiga fradgan, som spritter
Ur glaset på sångarens dag.

Då solen allt djupare stupar,
Och västliga purpurn blir matt,
Af hundrade näktergalsstrupar
Du hälsas ur bokarnes natt.
Så fira sin mästares fester
Hans flinka kolleger, de små.
Den grönskande skogens orkester
Är bättre än Lumbye's ändå!

Här fjärran från larmet och staden
Du dväljes i susande park,
Där stammarne stå hela raden
Med kärlekens träsnitt i bark.

Tag lyran på armen och vandra
I lund, som besvarar din sång:
Se, älskande par framför andra
De akta med fröjd på din gång!

Du skald för naturen och hjärtat,
Här räcks dig af båda en famn:
Allt, allt, som oss glädt eller smärtat,
Du nämner i toner vid namn.
Mot vintern i hjärtan och glosor
I härnad oblidkelig går
Med tusen rebelliska rosor
Din diktnings odödliga vår!

Marienlyst, 29 Juli 1863.

Till den fjärrboende.

Från Fyris' strand ett skrifvet blad,
Som ber dig vara frisk och glad!

Ett skrifvet blad från Fyris' strand
Far snabbt utöfver haf och land.

Det ilar mellan fält och trän,
Där grönskan nu som bäst dör hän.

En doft af sommarns sista ros
Det snappar upp — och far sin kos.

Då solen bakom granar dog,
Dess sista blick det med sig tog.

Det ilar öfver Östersalt,
Där friskhet fläktar öfverallt;

Där fångar det på skummig stråt
En pust af hälsa — se'n framåt!

Sist faller det en vacker dag
Ner på ditt bord — o, tag det, tag!

Ty, säger den som bladet sändt:
Med bladet själf är slätt bevändt.

Men blomdoft, solblick, hafsvind — du!
Förborgade de följa ju.

När du är trött och sjuk i sinn',
De smyga vänligt till dig in.

Och säg ej: det kan aldrig ske!
Ske kan det nog, det skall du se.

Det sker, så sant än lindring gaf
En bön från den, man håller af;

Så sant det komma skall en vår,
Så skön som sommarn var i år!

Notturno.

Mellan trädens dunkla grupper
Gula sommarmånen står,
Rådjur uti slutna trupper
Rassla, prassla mellan snår.
Blomstren genom skogens hvälfning
Andas en balsamisk ström,
Vindens pust och bladets skälfning
Störa näktergalens dröm.

Och jag lyssnar hänryckt stilla
Hur han mornar sig i sång:
Älska, sjung och brinn, du lilla,
Natten kan ej bli för lång!
Sjung hur ljuft det var, då ingen
Dina lekar såg med harm,
Och du eldigt bredde vingen
Kring en liten fjädrad barm.

Lifvets älf, som under dagen
Gick med brus och öfvermod,
Saktas vid de ömma slagen
Till en stilla spegelflod.

Syskonparet fröjd och smärta,
Förr i strid på skaldens sträng,
Enas i hans fulla hjärta,
Sluta fred på rosensäng.

Tusen röster dagen äger,
Natten har en enda röst:
Sucken, som på mossans läger
Häfver tvänne sälla bröst.
Lund i måneljus och tystnad
Ar hvad sångaren begär,
Sjunga är hans ärelystnad,
Sjunga för sin hjärtanskär.

1863.

Kreolskan.

Att gunga i mattan, som sväfvar bland
Platanerna
Och suga till svalka mot törstens brand
Bananerna
Och slippa att tänka på stort och smått,
Med riktad blick
På hafvet, som drömmer, oändligt blått,
Kring Martinique;

Att sakta bli vaggad vid hvarje fläkt
I blomsterdoft
Och ha blott ringa bekymmer för dräkt
I luftigt loft,
Men låta, när dagen är alltför varm,
Från hinder fri,
Lustvandra omkring på min nakna barm
Min kolibri;

Och sist, af tillvarelsens möda matt,
Till sängs bli bragt,
Att blunda och domna en tropisk natt
Vid stjärneprakt —
Det är nu det enda jag kan och vill,
Min lefnads rön!
Jag hinner ej annat än vara till
Och vara skön!

1863.

Femton år och sjutton år.

Hon var så ung, var femton år
Och nöjd med korta kjolen.
Hon skakade sitt långa hår,
Som sken likt guld i solen;
I lockar, öfversvallande,
Det föll kring hennes hjässa,
Och vacker och befallande
Hon var som en prinsessa.

Det var ett sinne fjärilslätt
Och ändå så oböjligt.
Hon retsam var på tusen sätt;
Bli ond var dock omöjligt.
Hon sprang ibland, förtvifladt yr,
Långt hän bland berg och backar.
En liten luftig, blond zephyr —
Tag fast den! — Jo jag tackar!

Där spordes: säg, hur du förmår
Beständigt glad att vara?
Hon skakade sitt långa hår
Och ville aldrig svara.

Hon log, hon skrattade och log,
Med gropar uti kinden,
Och i en blink hon flykten tog;
Hvar blef hon af? — Spörj vinden! —

Men mycket dock kan skifta om
På ett par korta vårar:
Hvad nyss i fröjd till knoppning kom
Kan mogna lätt i tårar.
Hvem sitter nu i denna stund
Med pannan skyld i handen,
Med löjet dödt på rosenmund
Och blicken fäst på sanden?

Två vårar blott ha gått sin kos.
Hvad har väl händt på dessa?
Så blek och tyst! Hur mår min ros?
Hur är det, min prinsessa?
Minsann, ser jag ej tårar stå
Emellan ögonhåren!
Det där blir ingen klok uppå . . .
Ack, de där sjutton åren!

Är det väl du, som fordom lopp,
En femtonårig älfva,
Och västanvindarne hann opp,
Så yster som de själfva?

Så säg då, hur du nu förmår
Beständigt sorgsen vara?
Hon skakar blott sitt långa hår,
Och suckar, suckar bara.

1863.

Sommarregn.

En välsignad sommarskur
Se, hvad nya knoppar!
Ännu smått från björk och fur
Dugga fina droppar.
Jord, som törstat, drack sig mätt!
Ej min stackars gröna plätt
Himlen nändes glömma:
Ros, reseda, georgin
Få i sina blomsterskrin
Små juveler gömma.

Det blir kvaft uti mitt hus
Upp med fönsterhaken!
Fågelsång och arlaljus
Fått naturen vaken.
Se, hur frisk nu ängen står,
Där hvartenda strå i går
Torrt och halfsvedt dignat!
Ja, det var ett härligt regn,
Allt har frodats i dess hägn:
Hvad det kom välsignadt!

Öfver taflan sommarsol
Strålar huldt bevågen,
Och det doftar kaprifol
Omkring fönsterbågen.
Arlaljus och fågelsång
Göra stugan mig för trång,
Kammarns luft för däfven.
Nu, då tusen skilda ljud
Täfla om att prisa Gud,
Vill jag bedja äfven.

Jag vill ut i skogens fred
Bland de mörka granar;
Där i bön jag sjunker ned,
Där jag Honom anar,
Den oändlige, hvars makt
Talar i regnbågens prakt
Och i åskans dunder.
Hellre än på orgelns dön
Lyss Han på en hviskad bön
I de gröna lunder:

Herre, jag är svag och arm,
Bräckt min ungdomsstyrka!
Låga tankar i min barm
Byggt en oren kyrka.

Stärk min nötta kraft som stål,
Låt mig lefva för ett mål!
Herre, res mig, höj mig!
Gör mig till en man bland män
Men är jag ej ödmjuk än,
Böj mig, Herre, böj mig!

Ur den boja, själf jag smidt,
Kan blott Du mig frälsa.
Gör mitt sinne åter fritt,
Skänk mig själens hälsa!
Friskhet gif i lif och sång,
Att jag lika tål en gång
Högsta lust och smärta!
Må jag utan egen blygd
Skåda renhet, tro och dygd
I en broders hjärta!

Se, naturen solförbränd
Låg som jag i dvala.
Ej en enda fläkt blef sänd
Att dess kval hugsvala.
Men till slut brast molnets mur,
Och en skön, en härlig skur
Strömmade från ofvan.
Allt fick svalka utom jag:
Jorden blott i långa drag
Drack den ädla gåfvan.

Skänk ock mig en droppe dagg!
Låt mig bättring hoppas,
Och där nyss satt tagg vid tagg
Skola rosor knoppas.
Månget träd, som stod där bart,
Skjutit nya grenar snart,
Som af frukter dignat . . .
Re'n jag underbart är stärkt;
Hjärteregn, rinn oförmärkt!
Hvad du kom välsignadt!

1863.

Shakespeare.

(Till deltagarinnorna i skaldens 300-åriga jubelfest i Stockholm 1864.)

Han låg invid naturens egen barm
Och diade som barn dess sunda safter:
Och pulsen steg och själen drack sig varm
Af hemliga och underfulla krafter.
Han låg invid ett ömt och trofast bröst,
Och till det första tonfall af hans röst
Ett saligt modershjärta klappat takten.
Kring vaggan lilja andades och ros,
Och fantasi'n — en jätte — stod därhos
Och hvita vingar bredde änglavakten.

Men se! Han står där som en yngling re'n
Och måste gå dit tysta röster syfta,
Där ekens skuggor och där månens sken
Med oviss halfdag målar skogens klyfta,
Där svärmar han med sina sjutton år
Och daggens pärlor gnistra i hans hår
Och nattens fläktar spela kring hans änne.
Han lyss på vågens skvalp mot blommigt näs
Och dimman, böljande på ängens gräs,
Blir för hans syn en luftig bild af henne.

Han älskar och han älskas. På en gång
Med kärleken han undfår diktargåfvan;
Hans känsla själfmant växer fram som sång,
Hans tanke värmes af en eld från ofvan.
Alltse'n hans mun två rosenläppar mött,
Ser skalden all sin värld i rosenrödt
Och sjunker ned inför sin gudom — kvinnan.
Allt skönt, han läser i sin sångmös blick,
Blir så bekant — han re'n det läsa fick
I milda blåa ögon dessförinnan.

Men snart farväl han bjuder västansmek
Och cittrans klang och ljufva månskensfröjder.
Stark, kärnfrisk som det gamla Englands ek,
Han står, en man, på lifvets middagshöjder.
Han aktar lifvets lust och lifvets vikt,
Han blickar framför sig med tillförsikt
Och bakom sig förutan minnets ånger!
För honom är det flydda ej förbi —
Han vet det stora helas poesi
Och evig ungdom glöder i hans sånger.

Hans visdom aldrig stelnat till förakt
För hvad han flammat för i ynglingsåren.
Kring barnets värld höll mannens tanke vakt —
En yppig sommar, som omfamnar våren.

Än brusade hans harpa kvinnans lof
Och sångarpriset vann han vid det hof,
Dit han sin fria hyllning gick att bära.
Ett folk i jubel gaf åt skalden rätt,
Ty han sjöng segern och Elisabeth,
Ödrottningen, som hafven måste ära.

Han sjöng — och böljorna vid Albions ö
Kruslockig hjässa sänkte som vasaller.
En Prospero, han svingade sitt spö —
Allting får lif där snillets vardagg faller!
Hans minsta vink befolkar diktens slott:
Det blir en värld med dygder och med brott
Som vimlar, äflas, skiftar på hans tilja.
Han blottar mänskosjälens dolda ärr —
Då lyssnar folkens packade parterr!
Hvart hjärta skälfver, lydigt för hans vilja.

Han ställer fram, hur från en ringa brodd
Det onda upp som skyhögt giftträd skjuter.
Han visar frukten af hvar gärnings sådd.
Allt, allt hans tankars jättenät omsluter.
Men genom sorlet kring hans diktartron
Där klingar fram en oförgätlig ton:
Hur ömt han dämpar djärfva dityramber!
För kvinnan slår han strängens guld på nytt
Och örnen blir till näktergal förbytt,
Då Julias kärlek hviskar veka jamber.

Romeo, o du trefaldt sälla namn,
Du lycklige, som ej behöfde tveka
Emellan himlarna och Julias famn!
Du slapp att vänta på din brud, den bleka.
På lifvet och dess falska nycker mätt,
Som skilja Montagu och Capulet,
Du gick igenom dödens dal förveten;
Din Julia följde — hon dig hastigt hann,
Och hennes kyss på dina läppar brann
Ännu pa tröskeln af oändligheten.

Se där Cordelia, hur hon stöder mildt
Sin faders steg, de stapplande och tunga!
Den gamles skumma ögon rulla vildt,
Förbannelserna häda på hans tunga.
Ur pannan stryker hon hans silfverhår
Och kämpar — kämpar som ett barn förmår
Att drifva bort hans mörka Saulsanda.
Vi dröja ej vid hennes bittra lön
Men genom stormen styra vi till ön,
Där rosigt solsken leker kring Miranda.

En bild hur luftig och ändå hur sann!
Hör hennes skratt, det klingande och trolska!
Se henne göra spe af Caliban,
Som står och skelar där med blickar dolska!
Men blir Miranda farlig för din ro,
Följ till Venedig och till suckars bro,

Som speglar sig i Brentas stålblå vatten;
Följ, och ditt hjärta skall af ångest slå,
Då du ser mohren luta sig på tå
Utöfver Desdemonas bädd i natten.

Af fall och svaghet skalden taflor ger.
Men huru ädelt vet han dock att skona!
Han på Cleopatra med blygsel ser
Och räknar fläckarne på hennes krona.
Men då hon modigt löser upp den barm,
Som gjort Antonius på riken arm,
Och ormen skär den fina purpurskåran,
Då jublar han, att hon som drottning dog;
Hon är så skön! — Det är ej ursäkt nog,
Men hur det är, att fälla ej förmår han.

———

Den store William hvilar multna ben;
Stormrörda sekler rullat tunga vågor
Utöfver Stratford-grafvens marmorsten,
Som kylt till aska sångarhjärtats lågor.
Så månget namn, som varit högtberömdt,
Se'n dess har hunnit bli båd' gömdt och glömdt.
Orkaner ej ett eko efterlämnat;
Men svanen ifrån Avon sjunger än
Och sjunger evigt, sjunger om igen,
Ännu se'n marmorn öfver grafven remnat.

Uti hans äras rika lagerkrans
Sig blygsamt fläta rosor och violer
Och lagern vittnar stolt om stordåds glans
Och blomstren äro kärlekens symboler.
Du ljufva kön, strö blommor på hans graf,
Du som i skaldens hand den spira gaf,
Hvarmed han styrde skönhetsvärldens rike!
Du mannens hjärta eldar upp till sång,
Du danat skalder — danar än en gång,
Men aldrig mer du ger oss Williams like.

Konstberiderskan.

Se vår sköna ryttarinna,
Flickan af ziguenarblod:
Huru hennes pulsar brinna,
Sprittande af ungdomsmod!

Växtens rundning, liljebarmen
Skymta fram ur luftigt tyg.
Plastiskt skön är nakna armen,
Blicken talande i smyg.

Munnen, skuld till hjärtans vånda,
Hvem ser väl på den sig mätt?
Glad jag gåfve ett Golconda
För en stunds besittningsrätt.

Barnet utaf solvarm Söder
Ofvar ryttarkonster trygg;
Djärft sin lilla fot hon stöder
Emot Andalusierns rygg.

Springarn genom cirkus ljungar
Och på länden dansar mön;
Så en lotusblomma gungar
Af och an på vreda sjön.

Andfådd, löddrig, fålen rastar.
Hvilken storm af bifallsrop!
Hvilket regn af blomsterkvastar
Från förtjuste männers hop!

Folk, bland hvilka lyckans lotter
Skiftats ut i ymnighet,
Hylla fattigdomens dotter,
Om hvars stamträd ingen vet.

De, hos hvilka hennes fränder
Fåfängt tiggt en beta bröd,
Ösa i den skönas händer
Tanklöst af sitt öfverflöd.

Hon dem alla skall bedraga,
Hämna sina bröders skymf,
Både guld och hjärtan taga,
Nemesis, förklädd till nymf.

1861.

Rouget de l'Isle.

Han sitter ensam i sin skumma kammar
Och preludierar vid sitt instrument;
Med kind som glöder och med blick som flammar,
Han lägger själ i hvarje död tangent.
Af spridda toner söker han att skapa
En sång, i tanken endast till ännu.
Därute stormen diktar på sitt drapa —
Du mörke yngling, säg: hvad diktar du?

Kanhända några muntra ord du sätter
Till melodien af en yster dans,
Som spelas upp vid ljud af kastagnetter
På drufvokullarna uti Provence?
Är det en sång, som kärlek gärna diktar,
Då hjärtat röjer gryende begär,
Och känslan sina morgondrömmar biktar
I allsköns tysthet för en hjärtans kär?

O nej! Jag vet, *du* föddes ej att stanna
Inom de tama hvardagssjälars gräns:
Det underbara tecknet på din panna
Är det, på hvilket snillet, siarn känns.

Dig valde sångens gud bland sina söner
Att fylla upp ett aldrig anadt kall.
Han nickat bifall re'n till dina böner
Och med din sång ditt land du frälsa skall.

Statt upp och väck nationen ur dess dvala!
Statt upp till segerfärd i ryktets char!
I natt vill ödet med din tunga tala,
I natt din sändning gör sig uppenbar.
Din är den röst, som korats att förklara
Hvad som på djupet jäser hos vår tid;
En evig tankes språkrör skall du vara,
Om också själf du dignade därvid.

Sjung, yngling, sjung om kedjor sönderbräckta,
Om våldsmän, darrande för slafvens harm!
Låt klingor rassla, trikolorer fläkta
Och låt trumpeter blåsa segerlarm!
På en Tyrtæus väntar fosterlandet:
Dess hopp att fylla vardt din sälla lott.
Från dina ögon anden löser bandet,
Och du blir skald — fast denna natten blott.

Ha, hörde du? Hur själfva stormen flugit
Med ens i instrumentets svaga sträng?
De toner, hvilka senast skygga smugit
Som jagad vaktel smyger öfver äng,

Nu höja sig på örnens starka vingar
Och efterhärma åskans tordönsgång.
I ständigt fullare ackorder klingar
Den gripande, den underbara sång.

Se ynglingen! Se hur med hemlig rysning
Han hör sin genius' andelätta fjät!
Vid midnattslampans flämtande belysning
Han sakta snärjs i egna toners nät.
Utur hans inre brista dolda lågor,
Där storm han väckt, ej mer han hejda kan.
Och sången vältrar i allt högre vågor,
Fördränkande sin egen upphofsman.

Så ryter lejoninnan, då hon vaknar
Bak smidda stänger i en gallerbur.
Förtviflad hon sin späda unge saknar
Och går till storms mot obeveklig mur.
Än är det hämndlust som hon andas bara,
Än klagar hon, så det kan röra sten.
Ur kalla väggen hemska ekon svara,
Och väktarn ryser genom märg och ben.

Så sörjde Spartas kvinnor sina fallna,
Som trampats ner af segrarns stolta fot.
Så, innan hjälteliken hunnit kallna,
Vardt sorgen åter bytt i trotsigt hot.

Att blidka Zevs ej offras eller blotas.
Men barn och gubbar lägga pansar an.
Tyrtæus har stått upp vid Eurotas
Och Sparta står och faller som *en* man.

Det låter, som om folkens smärta bodde
I hymnens gräsligt sköna melodi
Allt hvad i mänskosläktets hjärta grodde.
Bestormar himlen med sitt jämmerskri:
Gif rättvisa, o hämnare, af höjden
Och slå tyrannerna med straffets svärd!
Ditt frälsta folk skall då i segerfröjden
Till altar ägna dig en frigjord värld.

De nått sin höjdpunkt nu, de djärfva toner:
De dämpas, sjunka, tyna och dö bort.
Som braket efter sammanfallna troner
Finalens eko domnar inom kort.
En darrning genomilar sångarns väsen:
Han bäfvar för sitt verk som för ett brott:
Han bäfvar, han som sjungit Marseljäsen
Och varit skald — fast denna natten blott.

Men nattens skuggor glesna re'n alltmera.
De klarna småningom, naturens drag,
Och morgonrodna'ns strimmor profetera:
Du arma jord, det blir väl engång dag!

Nu stiger solen öfver östra landen
Och rummet badar i en skimmerflod.
Ett skrynkladt papper sångarn har i handen,
Af morgonglansen fullstänkt som med blod.

1861.

För Polen!

I ädla hjärtan alla,
Som slån för sant och godt,
Er vill jag anbefalla
Det arma Polens lott.
Dess kval vid marterpålen
Skall röra hvarje bröst:
Nåväl, en tår för Polen,
Och strax har Polen tröst!

I tankens riddersmänner
Kring frihetens banér,
I, de förtrycktas vänner,
Se här ett kall för er!
Ert ord slår ned som strålen,
Till er ser världen opp:
Nåväl, ett ord för Polen,
Och strax har Polen hopp!

I väldige på jorden,
Med makt kring land och haf,
O sätten gräns för morden!
O dragen styrkans glaf!

Vid första klang af stålen
Skall våldets örn bli skrämd:
Nåväl, ett hugg för Polen,
Och strax har Polen hämnd!

Men gagna dessa böner
Till intet — då förvisst
Bland er, I sångens söner,
Finns hjälparen till sist:
En skald med djupa toner
Står upp i folkens midt —
Kom, skald, och skaka troner,
Kom och sjung Polen fritt!

Febr. 1863.

På Polens dag.

Lyft upp ditt hufvud, du arma land,
Och visa du lefver än!
De brista träldomens hårda band,
Och allt skall bli godt igen.
Så yrka på frihet med eldig begäran
Och kämpa för segern och flamma för äran!
Vi lyssna på dånet vid hvarje slag
Och bäfva af glädje på Polens dag!

Polonia, strålande Österns mö,
Du skändigt blef köpt och sald:
Du fick ej lefva och kunde ej dö,
Se'n de på din frihet gjort våld.
Du knutit din hand, då man blodig dig piskat
Och doft i din bödels öra du hviskat:
Du niding, jag räknar hvartenda slag
Du gäldar det grufligt på Polens dag!

Och stunden kom — o hur skön du står
Med lian lyftad till skörd,
Med frihetsmössan på lockigt hår,
Och långt din stämma blir hörd.

Till vapen, till vapen! Det klingar så härligt
För Polens vän — för dess ovän förfärligt,
Ty vedergällning är helig lag
För Polens söner på Polens dag!

Och vårdkas flämtar från höjd till höjd,
Och himlen blir röd i ett nu.
Ditt öga blixtrar, du hör med fröjd
Hur kedjor rassla i tu:
Och härar stå upp, där du stampar med foten.
Med lian du ogräset mejar till roten
Och andas in uti djupa drag
Ett haf af frihet på Polens dag.

Hvar ungmö gärna sin brudgum ger
Åt fosterlandet till lån,
Och änkan gifver — hvad vill du mer? —
Hon gifver sin ende son,
De kämpa och blöda, de segra och falla;
De sörjandes hjärtan af stolthet dock svalla:
De frias fader, dig tackar jag!
Du mottog mitt offer på Polens dag.

Du Polens yngling, strid segergladt,
Men vaka, du Polens mö,
Och sy förband både dag och natt,
Fast rosor på kinden dö.

Hvad mer om de vissna i flitiga tjället?
På rosor de sårade hvila i stället.
Hvad båtar väl trälen hans kropps behag?
Men skön är den frie på Polens dag.

Ja, lyft ditt hufvud, du arma land,
Ty allt skall bli godt igen!
För dig stå folkens pulsar i brand,
Och världen har du till vän.
Mest fröjdas dock *vi*, när din boja du sliter;
Vi veta, vi veta hvem stålet biter,
Vi tacka dig för hvart ärligt tag
På Polens, på Sverges, på folkens dag!

Gud hvässe din lia, Gud främje din sak,
Det finnes ingen mer dyr!
Vi bedje för dig under kampens brak,
Du folkens helga martyr!
I träldom och nesa du varit förnedrad,
Och därför skall ingen som du bli hedrad.
Se! Segern födes af nederlag;
Ur blodbad ljusnade Polens dag.

Af nakna moar och frusna kärr
Man hämtar ej stort förvärf.
Arm är den hjälp, vi dig ge, tyvärr!
Ack, endast en ringa skärf!

Men brinnande böner vid gåfvan dock låda;
Hvad skärfven betyder, förstå vi nog båda.
Haf du i minne vårt hjärtelag;
Hvem vet när han randas, vår egen dag?

Mars 1863.

Den polske frivillige.

Farväl, min mor! Min unga brud, godnatt!
Jag måste bort, förr'n gryning skymtar matt.
Förr'n solen flammar öfver österns bryn,
Har snön en högre purpurfärg än skyn.

Var det ej en signal, som hördes re'n?
Den polske liemannen är ej sen
Att bryta väg och teckna den med rödt
På fält, där förutgångne bröder blödt.

Till segerstrider ej jag rycker ut:
Jag får ej se uppståndelsens minut:
Men, själf af fädernas exempel väckt,
Jag går att minne bli för eftersläkt.

Mitt fosterland, jag återbär ditt lån!
Min fosterjord, o tag emot din son!
Då snart din dag upprinner ärofull,
Skall frihetsträdet spira ur min mull.

Framåt! Re'n kyler morgonluft min kind.
Må Polens fana dricka morgonvind!
En härlig dag bebådar österns glöd:
En härlig dag — och oss en härlig död!

Förrän mitt hufvud hvitnade till skörd,
Jag bad få dö — och bad ej obönhörd:
Förr'n träldomsbördan blef mig alltför tung,
Fick jag för Polen dö — och dö som ung!

Farväl, dock utan suck och klagoljud!
Jag går till friheten — jag går till Gud.
Farväl, min moder, och farväl, min mö!
Jag kunde lefva — men jag vet att dö!

Sparfven.

En frusen gråsparf på mitt fönster pickar
Och ber mig lätta på dess stängda hakar.
Då friluftslifvet självmant du försakar,
Är kölden säkert grym? — Han sorgset nickar.

Men jag en tanke full af oro skickar
Till skogarne, där Polens skara vakar.
När furugrenen under snötyngd knakar,
Gör frosten visst på stålet fula prickar.

Väl undertiden höjs ur gård och lada
I röda hvirflar flamman mot det fria,
Som tsarens chiffer i bengalisk eld;

Likmycket! Blott ej Polens stål tar skada,
Blott den till våren biter godt, dess lia.
Må tsaren eklärera i en däld!

1863.

Lefve Kejsaren!

Ja, du har segrat — högt vi det bekänna.
Ja, du har segrat, store, store tsar!
Kanske det finns en annan värld än denna.
Men öfver denna dock du makten har.
Gör hvad du vill med hela jorderingen,
Men låt oss blott en enda ynnest få:
Vi bedt om frihet — och det gafs oss ingen;
Vi be om döden — nekas det också?

Vi trott på En, som leder världars öden,
Som ljus och frid och frihet skiftar ut,
Vi trott på Ett, som öfvervinner döden,
Vi trott det goda segra skall till slut.
Vi trott på frihet, uppväxt ur förtrycket,
Vi trott att himmelen förbarmar sig —
O Alexander, vi ha felat mycket:
Vi trott på Gud — nu tro vi blott på Dig.

Tro, ära, mänskorätt — hvad äro dessa?
En dunst, ett narrverk blott — ja, intet mer.
Vid fosterlandets stora själamässa
Midt i sin sorg enhvar åt sorgen ler.

Hvad är väl friheten den underbara?
Som förr vi ha ju bröd och sol och luft...
Vi lärt att frihet är en dimbild bara.
Tack vare dig, som svärmarn gaf förnuft.

Ja, du har segrat — vi det medge gärna
Och ödmjukt säga vi: din vilja ske!
Det finns i alla fall ej någon stjärna,
Dit man kan flykta undan tidens ve.
Du hämmar lifvets puls i folkens hjärtan,
O Alexander, därför är du gud!
Bak sammanbitna tänder kufvas smärtan,
Att segerns fest ej störes af dess ljud!

Här komma vi, en skingrad dimbilds kämpar,
Att våra barn för tronen lägga ned.
För späda halsar oket bäst sig lämpar,
Vår nacke är för styf för slafvisk sed.
Den hand, som senast trotsigt grep om svärdet,
I sina kedjor rycker än med hot;
Väl hålla vi ej stort på mänskovärdet,
Men hur det är, bär bojan dock emot.

Låt under piskan barnen gälda hånligt
Att fäderna ej kysste riset strax!
Låt träldomsmärket tryckas outplånligt
I unga hjärtan mjuka liksom vax!

Gör hvad du vill med hela jorderingen,
Men låt oss blott en enda ynnest få:
Vi bedt om frihet — och det gafs oss ingen;
Vi be om döden — nekas det också?

På Polens graf.

Och stode världen som en rosengård,
Där idel bäckar utaf honung flöte,
Han syntes dock, vanärans minnesvård,
Den öde fläcken i Europas sköte.

Där gror ej strå, där är allt lif förödt,
Där letar fåfängt själfva ulfven föda:
Där har ett ädelt folk till döds sig blödt:
Europa såg därpå — och lät det blöda!

Och därför hopa sig på denna punkt
Historiens skuggor, hela världens smärta,
Och därför ligger Polen centnertungt
På tidens sjuka, skuldmedvetna hjärta.

När i en framtid folken le emot
Den drömda gryningen af bättre öden
Och mena frihetsträdet slagit rot
Och stämma hymner upp i morgonglöden:

Då skall en hand blott peka på det rum,
Där Polens hjälteskara blef begrafven,
Och jublets röst skall bli som döden stum,
Och hoppets gnista släckas ut hos slafven.

Och ingen mer skall tro på någonting: —
Allt stort och skönt förgåtts i lifvets vimmel.
Rättvisa finnes ej på jordens ring,
Och bryggan brustit mellan jord och himmel.

Requiescat.

Jag vet ej hvad som drifver mig att sjunga
Så utan hopp,
Men förr jag kunde skära af min tunga
Än höra opp.

O kunde jag utur mitt hjärta rycka
Den trollgestalt,
För hvilken jag har offrat frid och lycka,
Min ungdom, allt!

Hvi valde jag att öfver törnen vandra,
Ett mål att nå?
Bekvämt jag kunnat liksom hundra andra
På rosor gå.

O hade *jordisk* varit min begäran
I lifvets vår!
Men ack — jag brann för friheten och äran
Vid tjugo år.

Jag såg det rätta trampas och förhånas,
Då sjöd mitt blod;
Numera har jag slutat att förvånas —
Bräckt är mitt mod.

En tid, som liknöjdt ser nationers styckning,
Förnäm och blek,
Har endast en försmädlig axelryckning
För diktens lek.

Af gammal vana, att min oro söfva,
På min guitarr
Jag knäpper moll-ackorder för de döfva.
Jag arma narr!

Jag dig förbannar, sköna dröm som gycklar
Så rosenröd!
Det är ett skenlif endast, som du hycklar,
Ty du är *död.*

Din stämma blott ur grafven till mig klingar,
Min döda mö.
Du själf förfrusit dina Psyche-vingar
Bland Polens snö.

En natt begrof jag all min unga smärta
I enslighet,
Och skälfver än en sträng uti mitt hjärta —
Hvem märker det?

1864.

Skål vid Knutsfesten.

i Uppsala, Jan. 1864.

Nu ha vi då, som bruket bjöd,
Med allvarsamma sinnen
Ur hornen tömt det bruna mjöd
För Nordens hopp och minnen;
Vi hållit inne med vårt glam
Och trängt till runohäll'n oss fram
Att se hvad saknad ristat;
Vi skänkt en sorgens blick åt namn,
Som året slet ur Nordens famn,
Namn, som vi ägt — och mistat.

Dock — det är icke blott en fest
För minnet, som vi fira:
Det händer, pannan klarnar, bäst
Vi på cypresser vira.
Se! Lifvets glada färgspel ler
Ur blida ögonhimlar ner
Från Er där på balkongen!
Med sörja ingen båtnad vinns —
Fram då med glädjen, om den finns!
Fram först och främst med sången!

Men om den förr slog boll allen
Med tusen stjärnraketer
Och smicker spann på gyllne ten
För blonda härligheter,
I dag den kommer som i stål,
Den kommer sväfvande på mål,
Den kommer mörk i hågen!
»Hvad?» — hör jag Eder ropa snart —
»Hvad vållar sångens nya art?
»Säg skälet?» — O, I frågen!

Jag säger, att den Nordens mö,
Hvars bild nu sången målar,
Är icke hon, som vill beströ
Sin väg med månskensstrålar,
Och som bland parkens dunkla trän
Uti en vemodssuck dör hän
Vid knäppningar på lutan.
Stor sak om hon till lifs se'n kom!
Den mön ej sången handlar om —
Den mön kan godt bli utan.

Dock hvem är hon vid lampans glöd,
Som vakar, smidd vid nålen?
På kind af feberoro röd
Re'n spelar morgonstrålen;
Den minsta rast tycks henne stöld
Från dem, som snart klä' skott i köld

På Dannevirkes skansar.
Så satt väl fordom Ingeborg
Och kufvade sin hjärtesorg
Och väfde Hjalmars pansar.

Vi känna dessa drag igen,
Så bleka nu dess värre,
Sin fina grop har kinden än,
Men rosor har den färre.
Och denna späda hand! Den har
En gång oss gifvit det standar,
Som aldrig vi få svika.
Ja, hon densamma är som förr,
Fast landssorg bor bak hennes dörr
Och kanske nöd tillika.

Hur fly ej hennes tankar bort
Till Thyras gamla vallar!
För hem och härd där inom kort
Den första salvan knallar;
Den ärlige, förfrusne Jens
Fällt bajonett på Nordens gräns,
Som våld till sig vill lista;
Därhemma syr hans trogna mö
En dräkt till skygd mot frost och snö —
Kanske den blir hans sista!

Du rena, starka kärlek hell
Du som är stor i Norden,
Du som ej lefver för en kväll
Och bor ej blott i orden!
Du, i hvars lågor Signe föll
Till aska — och sitt löfte höll
Mot Hagbart intill döden!
Det är för dig jag dricker nu!
Vårt mod, vårt hopp, vår tröst är du
I mörka framtidsöden.

Ty, förr'n vi tro, vi kunna nås
Af hvad som drabbat flere.
Då våldet famlar på vårt lås,
Som nu det gör därnere,
Då är det godt i Svealand
Att ha en tung, en blytung hand,
Som känns på oväns skuldra;
Dock blir den starkaste försagd,
Ifall ej småler åt hans bragd
En trofast, blåögd huldra.

Ja, vår valkyria, om så sker,
Att den skall gry den dagen,
När vi hos dig få prisa mer
Än kvinnliga behagen, —

Då ägnas dig en bättre sång,
Hur man ännu i undergång
Kan skära immorteller!
En skål för Kvinnan, att hon må,
En segerns ängel, hos oss stå,
När det för Norden gäller!

Det första regementet.

Från Dannevirke till Dybböl det går
En kungsväg, trampad af blodiga spår:
På snön så mörka de glöda.
Det tycks som den Slesvigska marken tog
En färgning af själfvaste Dannebrog —
De hvita jämte det röda!

Då Danmarks banér från bastionen drogs,
Då afskedsmarschen på trummorna slogs,
Och allt var klart till att vika,
Då var det soldaten sig sviken fann
Och grät som ett barn — nej, grät som en man
Af harm och blygsel tillika.

Han måste ju flykta i kolmörk natt
Och tåla fiendens hånande skratt,
Att kämpa om än så benägen!
För öfrigt det sägs ej reträtten blef dyr,
Blott Äran, den arma, fick en blessyr
Och lämnades stendöd på vägen.

Men hären gick fri — och nog tänker jag
Den aftvår väl skymfen en vacker dag,
För den skull höfves ej sucka;
Fulltaliga sluta sig leden med hot.
Blott ett regemente — det första till fot —
Har lämnat i linien en lucka.

Den sorgliga natten det vägrat att gå,
Men lydt sin chef, efter löfte att få
Reträtten ensamt betäcka.
Då fienden se'n kom i hack och häl,
Det bjöd med ett hurra de sina farväl
Och gick så löst på de fräcka.

Det slogs som förtviftadt, refs upp och föll,
Och än på slutet det platsen behöll,
Själf spridande död och förfäran;
Ibland regementen det första förvisst,
Förty att just det vid reträtten var sist,
Och sist på sin egen begäran.

Sof sött, sof sött i den purprade snön,
Du hjälteskara! Fast marken blir grön,
Ej blodspåret därför försvinner:
Det glöder i rosen, som grafvarne klä'r,
Hos Nordens förenade ynglingahär
På flammande kinder det brinner.

Sof sött och skammen och grämelsen glöm
Och vagga dig in i en segerdröm
Om örnar, skjutne i vingen!
Tro än att du hvilar i Danmarks jord,
Som vore den vall, hvilken vaktar för Nord,
Försvarad — och lämnad af ingen!

Nu är den vår oväns. O Nord, var sen
Att lita på vallar af jord eller sten —
Som korthus för sveket de ramla;
Men bygg till ett värn kring ditt hotade land
Ett lefvande balverk af bröst uti brand,
Ett virke förmer än det gamla!

Så trösta dig, ädla, modiga här,
Som än på din svärdsudd ditt öde bär,
Och tro och hoppas det största!
Minns hjältarne, fallne bland Slesvigs kärr,
Och vörda de öfverlefvandes ärr!
Honnör åt de få af det första

Sjöslaget vid Helgoland.

Den långa vintern bragte fall och skam
Och isen stelnade kring drakens stam
Och fångna klagade de frusna Bälten.
Hvad väldig hop af vargar sunnanfrån!
Hur själfva grafvens frid de bjödo hån!
Hvad täta blodspår på de hvita fälten!

Men så kom våren. Vintern samma stund
Sin dödsdom hörde från dess rosenmund,
Och friska vindar fyllde Dannebrogen.
Den underbara sträckte ut sin staf —
Och blommor sköto ur hvar hjältegraf,
Och böljan sjöng: än är jag Danmark trogen!

Det dundrade kring västerhafvets ö,
Och rökmoln svepte öfver skummig sjö,
Och blixten master splittrade med gamman.
Den dubbla örnen, rik af länders stöld,
En varning fick från Gud och Tordensköld
Och flyktade med vingen svedd af flamman.

O folk, som brottas mot en usel tid,
Om världen tiger vid din ädla strid,
Ditt eget element skall vittne bära:
Den gula Elbe står i Tysklands sold
Och mumlar doft om svek och lyckadt våld,
Men mörkblå hafvet brusar Danmarks ära.

Storken.

Hvar är du hemma, du storkefar,
Som öfver ängarna går och spetar?
Du klapprar ängsligt och brådt du har —
Hvad är det väl du så ifrigt letar?
Hvar är du hemma? Seså, gif svar!

På mjölnarns stuga vid Dybböls kvarn
Jag bodde rymligt, jag och de mina.
Jag tyckte mig vara rika karln,
När jag såg soln in i boet skina
På fem välartade storkebarn.

En morgon blef där ett grufligt gny:
Kring berget krälade pickelhufvor,
Och mjölnarns stuga brann högt i sky;
Snart såg man blott några svedda tufvor —
Ack, mina små icke orkat fly!

Nu är jag barnlös och utan hem
Och går och letar i våta mossar:
Jag blir så glad, då jag hittar dem,
De rosenkindade danska gossar —
En gång de hämnas de brända fem!

Vid Skandinavernas Julfest i Rom.

1864.

Nu Söderns himmel sitt stjärnbanér
För kvällens vindar utrullar,
Och julestjärnan ser huldrikt ner
På Romas mörknande kullar.
Men vintersol, som gick att dö
Bland västerns röda flockar,
Fann sommargrönt och icke snö
I pinjens dunkla lockar.

Här leker vintern blott krig på skämt
Med vår, som knappast vill vänta:
Kring frö't slöt jorden sig nätt och jämt,
På fängslet knoppar re'n glänta.
Upp står ur mullens värmda grift
Decemberrosens blomma
Och frågar blygt i purpurskrift,
Om våren snart får komma.

För slikt vi dock ej ha blick i dag;
Vi lämna leende slätter
För forsens fall och för strömkarlns slag
I norrskenssprakande nätter.
Se hur den lätta ljusblå rök
Från hemmets ås sig svingar!
I hemmet är det julestök —
Den nu blott hade vingar!

Vi ville flykta en liten stund
Ur Söderns salar, de bjärta:
En Circe lockar i lagerlund,
I marmorn slår intet hjärta.
Där Forums brustna pelarrad
Af månsken genomskimras,
Där kan du söka minnets stad —
I Norden hoppet timras!

Var viss, det lefver — det är ej dödt;
Dess tysta pulsslag ej stanna.
För det ha ynglingens kinder glödt,
Och fårats tänkarens panna.
Med vilja seg som järnets egg
Hos trenne folk det hamrar
Att rifva ned hvar skiljevägg
Till trenne hjärtekamrar.

Det lefver — fast man har spått dess död,
Då det ej snördes i pansar
Den olycksmorgon, då dagg föll röd
På öde, rykande skansar.
    Det är en bitter, bitter text;
    Nog härom taladt är det:
    En tanke, än ej färdigväxt,
    Fick icke färdigt svärdet.

I kväll, i kretsen kring hemmets gran,
Sig hoppets löfte förnyar;
Nyss tordön mullrade på vår ban,
Nu går regnbågen ur skyar,
    Vårt framtidstempels brända rund
    Vi resa upp ur gruset;
    Härnäst det står på säker grund,
    Det ädla, fasta huset.

Det gamla templet till aska brann,
Det nya ingen skall bränna.
Upp då till verket, upp alle man,
Med pensel, mejsel och penna!
    För granens träd och bokens träd
    Vi hoppas bättre tider:
    Skål för det dolda smedjestäd,
    Där framtid svärdet smider!

ITALIENSKA BILDER

1864—65

Inledningssång.

Jag bringar drufvor, jag bringar rosor,
Jag skänker i af mitt unga vin,
På alla stigar, på alla kosor
Jag slår den ljudande tamburin.

Jag tröttar ingen utöfver höfva
Med tomma foster från drömmars hem:
Jag sjunger endast hvad jag fått pröfva
Med mina sinnen, de sunda fem.

I moget kloke, I öfversluge,
Er har jag föga att bjuda på!
Du varma hjärta på tre och tjuge,
Du vet jag säkert skall mig förstå.

Kom du, som spritter i hvarje fiber
Och ej är vän af att skräda ord,
Följ mig till Brenta, följ mig till Tiber,
Om det ibland känns för kallt i Nord!

Hesperien heter det paradiset,
Där aldrig sommarn tar något slut,
Och ingen knarrig kerub med riset
De sälla syndiga jagar ut.

Ja, låt oss vandra, ja, låt oss ila,
Från foten skuddande hemlandssnön!
Kom att vid Como på kullen hvila
Och se regnbågen stå öfver sjön!

På Dômens dörr i Milano glänta,
Hör hymner döna vid orgelns ljud
Men håll din gudstjänst bredvid Magenta,
Och jubla tack till de fries Gud!

Låt icke sorgen få makten med dig,
Fast glädjen ej är vid Brenta gäst!
Frälst är Milano, frälst blir Venedig,
När frihets purpursådd strös härnäst.

Slut dig till Roma, det fornas moder,
Men stirra ej på dess öde rum:
Tänk dig i stället för fallna stoder
Ett bättre, nytt Capitolium!

Af gamla vaser i guld och lera
Hvad stort, hvad nyttigt har du väl lärt?
Det simpla svärdet uppå Caprera
Är tusen gånger så mycket värdt.

Låt alle kännare högt predika
Om gruppen den och om torson den!
Jag såg på gatorna det antika
I dessa kvinnor och desse män.

För marmorstoder jag ej kan brinna,
Helst när det fattas dem arm och ben:
Jag vet blott, jag, att den skönsta kvinna
Alldeles icke var gjord af sten.

Jag vet, fast olärd som Cicerone,
Hvarest de rödaste läppar le:
I lunden under Neapels måne
Jag vet att minst du behöfver be.

Du ser i fjärran Vesuven skicka
Sin rökkolonn genom högblå luft:
Där, hos den solbrända vingårdsflicka,
Skölj ner ditt öfverskott af förnuft!

Ja, låt oss ila, ja, låt oss springa,
Som yra fålar, af idel fröjd!
Hör du? Osynliga flöjter klinga
Ur luft, ur vågor, i dal, på höjd!

O, hvad mitt hjärta har våndats, fånget
I frack, i flärd och i onatur!
Mitt unga lejon, tag nu ut spranget
Och slå med tassen omkull din bur.

Ja, låt oss svärma, ja, låt oss vandra
Där yppig skymning bland rosor rår!
I morgon blyges man för hvarandra,
Att man var säll som en gud i går.

I dag jag än kan få folk att lyssna,
Fastän jag blott har en svag tenor:
I morgon blir det min lott att tystna
För någon röst, som är stark och stor.

I morgon skall man ha glömt det hela.
I dag dock lefver min lilla dikt
Och låter fritt små fontäner spela
I lust och solljus och tillförsikt.

Sitt ner och plocka bland mina rosor
Och rör med läpparne vid mitt vin!
På alla stigar, på alla kosor
Jag slår den ljudande tamburin.

Padova, Sept. 1864.

Venezia.

Jamais la tendre Volupté
N'approcha d'une âme flétrie.
Doux enfant de la Liberté,
Le Plaisir veut une patrie.

Béranger.

1.

Vackra Giacinta, jag håller vid trappan,
Plaskar i gränden med sluten gondol!
Pietro, med cittran inlindad i kappan,
Kan för i afton en ny barcarol.

Persikor har jag och grekiska viner,
Eldig champagne har jag med, om du vill.
Gör blott ur fönstret ej nekande miner —
Vackra Giacinta, ack gör dig ej till!

Lägg både nålsöm och radband å sido,
Kom för att vagga på månklar lagun,
Kom och låt svalkande vindar från Lido
Smeka din tinning på kuddarnes dun!

Girigt du skyndar små läpparne pressa
Tätt intill persikans fjuniga klot.
Frossa, ja, frossa, min själs dogaressa,
Tag i ditt blod hennes sötma emot!

Skyggt på de flyktiga pärlor du smuttar;
Fradgan ur glaset fräst ner på din hals,
Glittrar som guld just där snöhvitt det sluttar...
O, något slikt såg ej Titian alls!

Ha, gondolier, jag tror speja du vågar!
Bry dig om intet och bruka din år!
Ro så att skummet uppspritter i bågar,
Annars så rys för en kättersk signor!

2.

Lent vi glida fram på vågor,
Där det trolska månsken hoppar
I sin stålblå prakt.
Vattenstänk, likt hvita lågor,
Ifrån roddarns åra droppar,
Höjd och sänkt i takt.

Nu på Pietros cittra akta;
Pietro är en ståtlig basso,
Klangfull, stark och ren.
Vill du han skall sjunga Tasso? . . .
»Tasso?» — frågar flickan sakta —
»Hvad är det för en?»

Öde praktpalatser glida
På sin tärda grund af pålar
Dystert oss förbi.
Massan där på vänster sida,
Halft i natt och halft i strålar,
Hyst en Foscari.

Förr i prunkande gemaken
Glädjens kalk blef tömd till dräggen
Under harpackord.
Nu står salen tom och naken:
Titians dukar lämnat väggen.
Sålda åt en lord.

Råhet krossat sköldemärket:
Lejonet med bok och vingar
Och med lyftad ram.
Som han yfdes öfver verket,
Omkring renmadt porthvalf svingar
Austrias snåla gam.

Segrare, som såg från stammen
Af förgyllande galèrer
Kufvad Orient,
Ve, din borg är hem för skammen.
Hem för slafvar och hetärer,
Som ditt namn ej känt!

Lethes bölja sammanflyter
Ofver sjunken Bucentoro;
Ära, allt förgått...
Nu Giacinta tystna'n bryter:
»Se hvad ljus i Casa d'oro,
I Taglionis slott!

»Och från fjärran Marcusplatsen
Smeksamt sig i örat fäster
Regementsmusik.
Stor sak, hvem som ägt palatsen!
Österrikarnes orkester
Är dock magnifik!»

3.

Böljan kvider kring den svarta slupen,
Tunga suckar bubbla upp ur djupen,
　　Och jag hör en hviskning,
Medan tärnan hör en wienervals:
»Mitt Venedig, se'n du mist din ära,
Känns ej lifvet lätt och ljuft att bära?
　　Smyger gyllne bojan
Ej behagligt kring din vackra hals?

»Adrias yngling, fattar du din heder
Att få stickas in i tyska leder?
　　Hvita vapenrocken
Sitter prydligt på en välväxt slaf!
Känner du väl värdet af din lycka
Andra i din ordning att förtrycka?
　　Ungerns, Danmarks jämmer
Är en seger just att skryta af!

»Du lagunens blomma, blonda tärna,
Du, som konstens furstar målat gärna,
　　Du, som frie männer
Fordom hyllade med sänkta stål,
Tycker du ej stunden hastigt ilar,
Då din fulla barm du lydigt hvilar
　　Mot barbarens skuldra,
Vaggad i hans yppiga gondol?

»Barcarol, ur sångarhjärtan sprungen,
Medan Brentas strand var obetvungen,
Bjud nu till att roa
Främlingen, som har betalt din klang!»
Dofva hviskningen ur djupet tiger;
Böljan ljudlöst sänker sig och stiger,
Men på Pietros cittra
Tyckte jag den bästa strängen sprang.

Sorgsna stämma, jag förstår din smärta!
Sorgsna stämma, hur du skär mitt hjärta!
Arma, fallna drottning,
Se, af blygsel står min kind i brand!
Sköna flicka, som jag ville vinna,
Du skall icke blifva min slafvinna.
Gondolier, tig stilla,
Tills du fraktar friheten i land!

Palatset Mocenigo,

där BYRON bodde i Venedig.

Det är så mörkt och så öde
I Mocenigos palats;
Det är som om idel döde
Där hade sin boningsplats.

Acacian grönskar stilla
Bland gårdens förväxta snår,
Men ingen fågel hörs drilla —
Blott tystnad, tystnad här rår.

Det hvilar en dof beklämning
På denna de dödes borg,
Som hyst i sin gråa lämning
Den mörkaste männskosorg.

En flyktig timme här dröjde
En biltog sångaresvan;
Men snart han med brus sig höjde
Mot rymdernas ocean.

Nu är det så mörkt och öde
I rum, där skuggorna rå.
Tyst, nattvind, väck ej de döde!
Hvi jämrar du ständigt så?

Då vindarne hvina skarpa
Bland trän på förvildad gård,
Man hör från en brusten harpa
Ett klagande, gällt ackord.

Och stundom, då månen målar
På fönstret i morisk stil,
Man sett i dess skygga strålar
En ädel och blek profil.

Vindarnes sång om Isola bella.

Säg känner du ön i speglande sjö,
Där Alpernas stormar som hviskningar dö?
Med lunder och stoder höjs hon ur vass
Och stiger, terras på terras.
Regnbågen skön
Är ram omkring ön
Och brokigt målar
Springbrunnarnes strålar.
I kronornas skymning susar det matt
Af suck, af kyss, af ljufva godnatt.

Här bo vi så gärna, trifvas så godt,
Bland snäckpyramider, bland skinande slott.
Vi lekte en gång i lagrarnes topp,
Då skrämde en främling oss opp.
På luftig tå
Vi flydde, vi små,
Som amoriner
Med bäfvande miner —
Han ristade, stolt som ställets monark,
Battaglia in i stammarnes bark.

Då skulle du sett hur härlig han var:
Hans spår blefvo kyssta af stormen, vår far.
Hans panna var lugn som huggen ur sten
Och lyste likt Alpernas sken.
Hvar vingad pilt,
Som skalkades mildt,
Med båge väpnad,
Blef mållös af häpnad.
Vi kröpo tillsamman, döda af skräck,
Bak mandelblom i doftande häck.

Han gick som ett tordön rullar sig hän,
Likt tårpilar lutade lagrarnes trän.
Förvandlad vi tyckte nöjenas ö,
Där aldrig hans minne kan dö.
Vi skyggt se åt
I hvar och en båt,
Hvars segel svälla
Mot Isola bella:
Har ingen af dem en hjälte i förn?
Så kvaft det känns kring himmelens hörn.

"Neros gyllene hus".

Till Henrik Ibsen

Jag vandrar omkring på en sträcka
Af sjunkna palatsers grus,
Där mossor muren betäcka
På Neros gyllene hus.

Den grund, där ogräs slår rötter,
Var förr polerad och rik:
Där stampade kejsarfötter
På speglande mosaik.

Och här, där ödlorna leka
Och fjäriln fladdrar förbi,
Ha senatorer stått bleka
För Nero i raseri.

Nu murgrön frodas och kryper
Omkring cæsarernes bo
Och skrifver i gröna typer
En dikt om minnenas ro

På ramlade härskarsäten
Historiens dom blir dömd.
Den lyder: glömd och förgäten,
För evigt förgäten och glömd!

Du är blott en vanlig backe,
Palats, som sjunkit i grus!
Nu trampar min fot din nacke,
Du Neros gyllene hus!

Tro aldrig att jag beklagar
Din flyktade prakt och glans:
Ve dig och de forna dagar,
Då icke friheten fanns!

Hvad kan en ruin väl vara
För tidernas yngste son?
En kulle, en mullhög bara
Att se en utsikt ifrån.

Se! Solens kula sig sänker
Bak pinjer och blåa berg;
På Coliseum hon blänker
I brunröd, glödande färg.

Hon stänker en purpurdroppe
På Buonarottis kupol.
Då allting är mörkt däroppe,
Har du sagt godnatt, o sol!

En gång, då solen går neder
I purpur och guld, som nu,
Och nickar farväl till Eder,
I eviga kullar sju,

Då skall hon Roma betrakta
Och småle odödligt gladt,
Som ville hon säga sakta:
I gamla tider, godnatt!

I morgon lämnar Sankt Peter
Med suckan sin Vatikan.
Kring all naturen det heter:
Nu vaknar den store Pan!

Det varma, rörliga lifvet,
Som bundet i bojor frös,
Af kufvande tvång omgifvet
Och osällt se'n hedenhös,

Ur tusen knoppar det bryter,
En yster, kaotisk vår,
Och hafvet af glädje ryter
Och Tibern jublande går.

Att sjunga vaggsång för slafvar
Hesperiens vind var för god,
För god att sucka bland grafvar,
Där lagern på hån blott stod,

För god, att präster och skälmar
Sig skulle bada däri; —
Kring hjältars buckliga hjälmar
Han sveper nu stolt och fri!

På blomsterbeströdda gator
Det vimlar af frie män;
Det åker en triumfator
På Via Sacra igen.

Bort, bort med Sankt Petri nyckel
Och multnade helgonben!
På vantrons ömkliga gyckel
Såg solen för länge re'n.

Bort med den dumma gestalten
Ifrån Trajani kolonn!
Den är ej af rätta halten —
En bättre vill tidens son!

Ställ upp på pelarn en annan:
En genius, som blickar fritt,
Med flygande lockar kring pannan
Och mössa af frygisk snitt!

Men synes dig sockeln för ringa,
Tag Neros gyllene hus,
Att genien fram må springa
För dig i sitt rätta ljus.

Den krönta mitran skall rysa
För bilden, som sträfvar mot skyn,
Men solen aldrig belysa
En större, skönare syn.

En familj.

Stolt mannen bär sin kalabreserhatt
På rika lockar, mörka som en natt.
Från breda skuldror glänser en karbin:
Att den är laddad, ser man på hans min.

Af mannakraft står ådern spänd och varm
På muskelfyllig och svartluden arm,
Och blicken hvilar, full af eld och lif,
Uppå hans späda barn och unga vif.

Hur skön hon är, hon, med den bruna hyn,
Då doket skuggar djärfva ögonbryn!
Hur trånfullt simmar ögat af gagat!
Men lika lätt det kunde blixtra hat.

Den lilla knubbiga keruben trifs —
Gud, hvad han skriker för att få till lifs!
Ej modersbarmen kan han unna frid
En sådan liten vildsint Romulid!

Till gruppen hör en åsna och en hund,
Ett halmstrå hänger ifrån åsnans mund.
Där har du en familj, komplett och hel,
Fast målad ej precis af Raphaël.

Njut, unga par, din fria, friska fröjd,
Och locka änglar ner från himlens höjd!
Och du, din lille skälm, som skriker så,
Må du bli sams med dina syskon små,

Må kopporna gå mildt förbi din hud,
Sandaln och getskinnsjackan bli din skrud.
Blir du som far din en bandit — får gå!
Men tag blott aldrig rock och stöflar på.

Saltarello i Trastevere.

Tamburiner skrälla och skramla:
Samlens hit, båd' unga och gamla!
Trumskinn dunkas af hårda knogar:
Samlens hit från gränder och krogar.
Nektarrusiga, bruna gossar,
Mörka flickor med kind som blossar!
Ingen långsam, sömnig förbidan!
Foten redo och hand i sidan!
I Trastevere bjuds i kväll
På en sprittande saltarell!

I en hyrvagn sitta
Lord och lady Bob
Att i nåder titta
På Italiens mobb.
Röda polisonger
Skakas flera gånger
Af ett ljudligt skratt;
Men myladys öga
Öppnas endast föga
För att småle matt.

Hejsan, strunt i den hedna britten!
Slikt han fattar ej för en vitten.
Se Giovanni med Marcellina:
Blickar tala och blickar skina,
Läppar skälfva med stumma frågor.
Yppa andra än dansens lågor.
Flicka, akta att inom året
Silfverpilen ej rycks ur håret,
Silfverpilen, som jungfrun prydt —
Ty Giovanni är hjärteskytt!

Själfva lady Fanny
Blir till hälften väckt:
Se hvad den Giovanni
Dansar stolt och käckt!
Genom lätta kläder
Fram i ljuset träder
Ett bronseradt hull.
Ladyn floret sänker,
Fastän hjärtat tänker:
»Very beautiful!»

Marcellina, min flicka lilla,
Skall du uppta' ett skämt så illa?
Marcellina vill klösa Stella —
Tamburinerna skramla, skrälla.
Skilj dem åt, vid Santa Birgitta,
Skilj dem, förr'n hon en knif kan hitta!

Osterian samlar oss sedan,
Där finns bot för harmen och svedan,
Där finns kvällsvard, som ryker fin —
Macaroni och vin — och vin!

Men hos ladyn röres
Mången hemlig sträng,
Och se'n dess förstöres
Månget ark velin.
Hvem är den där gossen,
Vallande i mossen
Kring ett smyckadt bås?
Kors, det är Giovanni,
Som nu finns hos Fanny . . .
I pastell, förstås!

Raphaels Fornarina.

(I Palazzo Barberini.)

Hvem drömde ej om denna rosens sköte
Där Sanzio låg, ett snillets gyllne bi?
O barm, där takten till en elegi
Med saligt finger räknades af Goethe!

Med blicken fuktig från ett älskogsmöte,
Hon bländar, hejdar dig som vill förbi;
Är väl du fången, tycks hon vredgad bli.
Det är som hårda ord från läppen flöte:

Tror du min kärlek så blir hvar mans fång?
Du dåre, att bli värdig Fornarina
Fick Sanzio färger och fick Goethe sång.

Att trängta till min barm, är hopplös pina!
I hvarje sekel älskar blott en gång
Den stolta Venus, nämnd Trasteverina.

1864

Regnväder i Rom.

(Akvarell efter naturen.)

Liksom ur ett ämbar det häller
På Roma den eviga stad,
Och Tibern han pöser och sväller
Och bullrar så smutsgul och glad.
Nu in öfver Ghetto han strömmar
Och gäckar, i det han far fram,
Hos Israëls kroknästa stam
De Rotschildska drömmar.

Men regnet från skyarne öser
Och gläds åt sin grymma kapris.
Snart »romerska frågan» det löser
På just ett oroande vis.
Än Pius på Sankte Pehrs vägnar
Dock tronar orubblig som soln.
Han flyttar sig icke från stoln,
Förr'n Sarder det regnar.

Hur slita ej Frankrikes söner,
Som vakta här, år efter år,
Att herden för kyrkan ej röner
Förtret af bångstyriga får!

Lungsure i hvita gamascher,
Marschera de tappre förbi.
En ed om »la belle Italie»
  Går grof ur mustascher.

Hu, luften är gråkall och kulen,
Och bakom Sankt Peters kupol
En molnsäck har knutit sig mulen
Kring söderns guldstrålande sol.
Soractes hvitglänsande hufva
Försvinner i dimmornas flor,
Där Jupiter Pluvius bor
  Med febrar och snufva.

Han själf Capitolium renar
Från högar af nymodigt damm.
Det forsar, det skvalar bland stenar,
Där triumfatorer gått fram.
Små sjöar i togan sig dana
På Marci Aurelii staty,
Tritonerna frusta och spy
  I bräddfull fontana.

På Pincio cypressen står dyster
Bland palmernas slokande blad,
Och alla de hedniska byster
Bli döpta af himmelens bad.

Men borta bli tärnornas skaror,
Som stredo om skönhetens pris
Och glödde vid ögonkurtis
  Och lade ut snaror.

Hvar är hon, vår lilla prinsessa,
Brunetten med nerkammad lock,
Som åker med högburen hjässa
Bland sorl af beundrares flock?
Förgäfves otålig jag stampar
I Pincios våta allé;
Jag ser ej gudinnans livré
  Och mörkbruna kampar.

Hvart skall man ta vägen, go' vänner,
För vattnet, som inkräktar allt?
Ah lappri, en tillflykt jag känner:
Här vinkar en räddningsanstalt.
På skylten kan hvar man ju läsa,
Att här finns det dråpliga *Est;*
Då Flaccus hos storfolk var gäst,
  Det purprat hans näsa.

I dörren den sotige kocken
Kringjublar de kommande re'n.
Fort af med den drypande rocken!
Från spiseln ett klarare sken!

Vid gyllene Montefiascone
Vi få väl en gladare min...
Men det är ju vatten, ditt vin!
Blott vatten, *briccone!*

Jultankar i Rom.

Jag njöt en sydländsk sommarfröjd och tänkte sällan på,
Att högst i norden fanns ett land med himmel mindre blå.
I idel solljus flöt mitt lif, en dröm på ejderdun,
Och kärare jag södern fick allt som min kind blef brun.

Det var uti det gamla Rom. Jag satt uti mitt rum.
På himlens azurhärlighet jag länge skådat stum.
I trädgårdstäppan nedanför stod allt i flor och glans,
Citronens guldklot bjärt stack af mot bladens dunkla krans.

Jag var så sällsamt vek till mods i denna dagens frid,
Jag hörde pifferaro'ns ton från gränden närmst invid.
Madonnans bild i murens nisch han drog med spel förbi.
Mitt öra följde medvetslöst säckpipans melodi.

Jag vet ej hvarför blicken sjönk, bland böcker på mitt bord,
På Bellman, tjusaren Tegnér, på skalderna från nord.

Mitt hjärta slog så aningsfullt och så det föll sig, att
En liten bortglömd almanack jag af en slump fick fatt.

Jag bläddrade och bläddrade och nu jag först förstod
Hur tiden skenat bort med mig vid Tiberns gula flod.
December! — Är det möjligt väl? Jag såg ej snö i år!
December, tjugufjärde — ack, det som en blixt mig slår!

Mitt land, mitt land, hur mår mitt land med marken
hvit af snön,
Med julefrid och juleljus och bjällerklang på sjön?
Jag har ej hem, jag har ej härd, jag har ej eget bo.
Månn' någon ännu minns mig där? Mitt hjärta hviskar: jo.

Gud signe dig, mitt eget land, och lyse öfver dig
All fridens klarhet; sedan må allting bli mörkt för mig!
Må kornet spira under snö, där det i mull är satt,
Och må det växa mycket bröd i Sveas norrskensnatt!

Hvad bryr jag mig om söderns prakt och fägring
denna stund,
Om sorlande kristallers språng i skuggig lagerlund?
De rika färgers spel för mig i hast blef dödt och svart;
Min själ har flyttat härifrån — långt bort — jag vet
nog hvart!

Jag ser en stad, en välbekant. I både rik mans hus
Och fattigkojan tindrar upp ett vänligt juleljus.
I kväll får saknas ingenstäds det goda, hvita bröd,
Och ej den frusna sparfven ens i kväll får lida nöd.

Jag ser ett hem — jag känner det — jag ser den
tända gran,
Med knäppta händer stå de små, som själf jag varit
van.
Därute är det kallt och mörkt och yrar nu som bäst:
Därinne är det varmt och ljust på Jesusbarnets fest.

Gud signe detta hem och den, som nu så barnsligt glad
Sig fröjdar åt hvar liten skänk, hvarom hon julen bad.
Säg, märker du, jag är dig när? O säg, förnimmer du
Min andes trägna vingeslag, som susa kring dig nu?

O I, som ägen ömt hvarann i denna dyra stund,
Som vandren samman hand i hand och hvilen mund
mot mund!
Det är ej någon stackars sparf, som vid er ruta rör:
Det är ett ensamt hjärta blott, som snyftar utanför!

Roma, 23 Dec. 1864.

På Romerska Campagnan.

Hvart träd förtvinar, ljungen brännes gul
I denna kvalmiga, fördömda öken.
Blott här och där syns ett förfallet skjul,
Bebodt af bleka, febersjuka spöken.

Där står ett stycke af en aquædukt,
Men rostadt rör ej mer en droppe hyser.
In genom hvalfven, svärtade af fukt,
Den heta himlen, blå som kobolt, lyser.

På dyster ort ett träkors möter se'n,
Där vandringsmannen icke gärna stoppar:
Där dräpte en i fjor sin bäste vän
För tolf bajocchi, tiggda hop i koppar.

Sin långa spjutstaf brukar campagnoln
På hästens länd, att hinna hem till kvällen.
Då dimman efterträdt den sjunkna soln,
Han vet, det dödligt är på dessa ställen.

Tungt släpar sig en forvagn i hans spår;
De tröge bufflar stöna under oket.
Hans unga hustru, brun, med korpsvart hår,
Från vagnen småler vänligt under doket.

Halfnakne pojkar träffas då och då,
Som drifva getter fram med hjälp af hundar
Hän mot de berg, som skymta luftigt blå,
Där Tibur ligger bland olivelundar. —

Hur blef den en förpestad ödemark,
Den nejd, som fårats förr af tusen plogar,
Som var en källsprångsrik, elysisk park
Med hvita villor och med svala skogar?

Ej genom Genseriks förstöringsflit,
Ej genom blonda horder ifrån norden;
Men »Guds vikarie» gjort med himmelskt nit
Ett helvete utaf den sköna jorden.

Grafven utan namn.

His name was writ in the water.
John Keats.

I skuggig frid, i dödens tjäll
Det står en enkel namnlös häll —
Bland kronors sus, i skuggig frid,
Tre steg från Cestii pyramid.

Ej namn och årtal stenen fått;
Där syns en krossad lyra blott.
En daggstänkt ros, men intet namn
Betecknar skaldens sista hamn.

Om skaldens graf ej minnet vet,
Ett fagert öga där ej gret,
Men stjärnan göt på skaldens graf
En tår och visste ej däraf.

Sof godt vid Cestii pyramid,
Du brustna hjärta, sof i frid!
Vid mörka kronors sus sof godt
Med rosor kring ditt örongott!

Så fort blir intet glömskans del
Som ett förstummadt strängaspel:
Ej daggen torkar upp så fort
Som ögons gråt på grafvens ort.

Än se'n då, om ock ärans sken
Ej flyktigt dröjde på din sten?
Där grät ej någon mö. Än se'n?
Hon hade smålett snart igen.

Tivoli.

Ned i dalen vattenfall
Af kristall
Fina pärlregn dugga.
Uti kvällens varma färg
Lundar, berg
Skifta ljus och skugga.

Öfverst på ett klipputsprång
Pelargång
Står med brustna fogar.
Kring Sibyllas tempelhus
Går ett sus
Af oliveskogar.

Lyssna i den tysta kväll:
Kaskatell
Mumlar melodier.
Hviskar ur sitt månskensbad
En najad
Kyska svärmerier?

Sången kan ej utdö i
Tivoli:
Lyran hänger stilla,
Men på sluttningen mot daln
Näktergaln
Bor i Flacci villa.

Och Sibylla finns här än;
Diktens vän
Vill hon huldrik vara.
Tyder, mot sin gunstling öm,
I hans dröm
Runor underbara.

Nina la lavandaja.

(Napoli.)

»Och är jag bara en lavandaja,
Jag kallas Nina den sköna dock,
Och herrar vända sig på Chiaja
För att se fladdra min mörka lock.

»Jag kunde slippa gå kring och tvätta,
Men få stoltsera i nya skor;
Dock väl jag minns hur det gick Giulietta,
Och därför aldrig jag smickret tror.

»Jag vet, han endast bär ondt i hågen,
Den rike sprätten, af smekord full.
Jag vet en fiskaresång på vågen,
Som klingar bättre än myntadt gull.

»Antonio är en munter sälle
Och god i innersta hjärterot.
Vi äro födda på samma ställe
I Portici vid Vesuvens fot.

»Med röda mössan ner på sitt öra
Han ofta kommer i egen slup
Att mig dit bort öfver golfen föra —
Jag får mig spegla i blåa djup!

»Då båten stannar på strandens bankar,
I land han bär mig på kraftig arm,
Och hjärtats slag ha förrådt hans tankar,
Då jag var tryckt till hans breda barm.

»I kväll vi ses i en tarantella:
Då tror jag nog han vill passa på
En sakta fråga till mig att ställa —
Och nog jag vet hvad jag svarar då!»

Så med sin tvättkorg på väg till källan
Sjöng solskensbarnet från Portici.
På bara fötter i tarantellan
Hon dansar sorgerna lätt förbi.

Chiajan.

Lodrätt badda sommarsolens lågor,
Mörkblå hafvet ligger utan vågor,
Strålen, bruten mot dess spegelslätter,
Sprakar tusen gnistrande paljetter
Omkring kölen på hvar fiskarbåt.

Capris kantiga konturer glimma
Fram ur solrök och ur morgondimma.
Hvarje guldmoln, som förbi vill slippa,
Ristar upp sig på Tiberii klippa:
Dagg i dalen — det är molnets gråt.

Öfver bukten hänger mörk Vesuven,
Ur dess kägla står en rökstod dufven.
Omkring foten på Vulcani smedja
Täcka städer lagt sig i en kedja
Liksom hjordar af små hvita lamm.

På Chiajan gå en dag som denna:
Trottoirens lavaskifvor bränna.
Där, i skygd af trappors stenalkover,
Suger apelsiner eller sofver
Masaniellos lättförsörjda stam.

Vattnet fullt af silfverfenor spritter,
Men vid torra näten fiskarn sitter,
Skildrar, pladdrande bland lazzaroni,
Huru billigt man fick macaroni
Under Bombas milda faderstukt.

Se, den unge slumrar stödd mot muren,
För Murillos pensel klippt och skuren:
Nakna bröstet häfves och arbetar,
Munnen öppnas halft — en tandrad letar
Efter drömmens saftigt gyllne frukt.

Timmar skrida. Vinden, vaknad, eggar
Våg till dans kring »äggkastellets» väggar,
På Sankt Elmo skuggan sig förlänger,
Bullret från Toledo närmre tränger, —
Men ännu tar ej siestan slut.

Främlingen, som kom till nöjets stränder
Ifrån norden, köldens, mödans länder,
Hejdar foten, som höll på att snafva
Öfver kropparne på gatans lava
Och i ord, det sägs, hans harm brast ut:

»Brune lätting, du som ensam öder
Lifvet bort i sömn bland vakne bröder,
Se, Hesperien profvar nya pansar,
Lagern löfvas att ge nya kransar, —
Du bär valmokrans, o blygd och hån!»

Unge slumrarn ler åt tadlet bara,
Småler tryggt i stället för att svara.
Han i drömmen ser en strålfull flicka
Rörd och tankfull från sin skyvagn blicka
Ned på Napolis Endymion.

Och de frias ängel i hans öra
Hviskar ömt: »Jag vill din blund ej störa.
Låt mig först på dina bröder kalla!
Dig, mitt barn, jag väcker sist af alla.
Sof vid böljors lek och dröm om mig!

»När Italiens standar utrullar
Sina färger tre från Romas kullar,
Skall jag kyssa dig på pannan sakta,
Bedja dig att vakna och betrakta
Hvad min kärlek verkat tyst för dig!»

Masaniellos Tarantella.

Kommen hit I bröder alla, lämnen hafvets våta
värf,
Nu är icke tid att sköta näten för en lumpen skärf!
Kommen, jag är Masaniello, fiskarn från Amalfis
strand:
Jämt min röst var van att tända bruna kinder upp
i brand.

Hafvets söner, hafvets döttrar, barn af sköna Napoli,
Hvar är glädjen, sången, dansen — dansen förr så yr
och fri?
Landsmän, hvar är glädjen? — Mulne svaren I och
blicken ner:
Glädjen? — honom ej vi känne, men spanioren desto
mer.

Från Castiliens brända hedar kom han hit med ur-
blekt rock;
Nu han har det gula guldet, har det hvita silfret ock.
I de slott, vi byggt åt honom, drar han ej ens för
gardin,
Då han kysser våra tärnor, då han dricker af vårt
vin.

Då han kom, hans torra knota genom dräktens trasor
sken,
Ryttarstöfveln knappt fick fäste på Hans Nådes spindelben.
Nu, en etterfylld tarantel, pöser han af öfvermod
Och det stinna hull, han fått sig, har han sugit af
vårt blod.

Bröder, jag är Masaniello, alle kännen I mig grant:
Då en nyhet jag förkunnar, vet enhvar jag talar
sant.
Du som klagade att dansen flyktade med glädjen bort,
Vet, jag råkat tarantellan — hit hon kommer innan
kort.

Nyss i klara morgonpurpurn jag Vesuvius besteg,
Där för spanska strupar drufvan kokar på vulkanisk
teg.
Öfver stelnad ström af lava gick jag trälens tunga
gång,
Stum, fast smekt af varma fläktar — stum, fast smekt
af fågelsång.

Matt och liknöjdt såg mitt öga soluppgångens skådespel —
I de frukter solen brynar, landets barn ha ingen del . . .
Golfens lugna silfverspegel krusade ett stim af fisk —
Skynda, slaf, fyll silfverfaten på en utländsk herres
disk!

Bäst i mina sorgsna tankar jag stod sänkt, — hvad
hände då?
Först mitt namn jag hörde ropas — doft ett tordön
ljöd därpå,
Och ur kraterns svalg i blinken ljungeldsnabb steg
upp en mö,
För min blick i ringdans svängde berg och skyar,
land och sjö.

Stolt hon syntes som en drottning ifrån hjässa och
till häl,
Men i ögonvrån satt skalken, log förtrolig folkets
själ.
Det var hon, var tarantellan, här ej sedd på långa år:
Det var hennes mörka öga, det var hennes lösta hår!

Öfver hennes panna röda fiskarmössan satt på sned,
Hennes uppsyn, vild och lustig, syntes nu tillika vred.
Hotfullt spände hon i sidan muskelstark och naken
arm,
Och stiletten, blanke hämnarn, doldes tätt vid hennes
barm.

Masaniello, så hon sade, tror du ej jag vet din nöd?
Masaniello, folket sörjer utan frihet, utan bröd.
Stackars mina bruna gossar, omildt trycker oket er!
Stackars mina mörka flickor, ingen dans och glädje
mer!

Bredvid plogen som vid åran, så i regn som solskens-
badd
Stinger eder främlingspiskan liksom en tarantels gadd:
Men då en tarantel stuckit, skakas giftet bort af
dans — —
Heter jag ej tarantellan och är jag ej än till hands?

Masaniello, till Neapel! — Här skall bli ett annat
slag;
Med den styfve Castilianarn vill jag dansa litet, jag!
Dansa, så hans knäveck skälfver, plymen ryker från
hans hatt.
Masaniello, dolkar, pikar! — Hej, det blir en lustig
natt!

Masaniello, till Neapel! — Min och frihetens gesandt,
Då du säger att jag kommer, vet enhvar du talar
sant.
Masaniello, dolkar, pikar! — Än i kväll skall dansen
stå.
Själf Vesuvius ger tecknet till att börja, mina små!

Så hon talte... Bröder, systrar, sen I ej på bergets
spets
Hur det röda svafvelmolnet ständigt vidgar ut sin
krets?

Hören I vulkanens aska, nyss i fjärran dämpad,
svag,
Ständigt rycka oss allt närmre? Nu, hvad väldigt
tordönsslag!

Landsmän, nu är stunden inne, jord och himmel stå
i brand:
Upp till vilda frihetsdansen, upp med stål att bryta
band!
Länge nog har främlingsligan spelat herrar i vårt
hem
Masaniellos tarantella nu vi spela upp för dem!

En bal i Palazzo Reale.

1.

Man spelar upp »Den Stumma» af Auber
Och unga, sköna anleten bli ljusa;
Galoppens hvirflar genom salen brusa,
Som italienska trikoloren klä'r.

Det är prins Humbert, som befaller här:
I alla smårum nektarbrunnar frusa,
Och fina löjen rosenmunnar krusa,
Och etiketten — blundar snällt, mon cher!

Man skingrar sig i svala gallerier,
Lyss på musikens fulla harmonier
Och stirrar ut i natten stjärneklar.

Ett mörkrödt skimmer färgar golfens vågor:
Det är Vesuv, som kastar glädjelågor,
Väckt af en ton från Masaniellos dar.

2.

Gå sakta — stör ej dessa sälla två!
En ung husar, som vunnit epåletter
För sabelhugg på Solferinos slätter,
Är nu i värsta eld, han pröfvat på.

Ett svar han vill af ett par ögon få,
Så mörka, varma som Neapels nätter.
En röfvad ros han i sitt knapphål sätter:
På tärnans kind en ny ros födes då.

Som återskänk han skall från ärans bana
Snart hämta åt sin brud Venetiens fana,
Som själf han vridit ur fientlig hand.

Hvad deras fäder trängtade att skåda,
Det äga de, de unga sälla båda:
Ett fritt, ett starkt, ett modigt fosterland!

Napoli, Febr. 1865.

Salvator Rosa.

Salvator Rosa, du som trifves bäst
Där fradgig fors emellan klyftor strömmar,
Där fjällskog suckar, storm är utan tömmar,
I dig naturens uppror har sin präst.

Du lefde, då ditt land var träl som mest.
Mitt hjärta framför dina taflor ömmar:
I dem du biktat dina frihetsdrömmar,
Din djärfve andes glödande protest.

Du målade af bitter oro tärd:
Jämt är ditt landskap mörkt och molnbelastadt,
På duken vilda slaktningar du kastat.

Din pänsel brusar fram i vapenfärd:
I färger du att profetera hastat
Italiens huggande och blanka svärd.

1865.

Sång i Neapel.

Ädelstenar, ädelstenar
Smycka himlens päll.
Blixtra genom pinjens grenar
I Neapels kväll.
Ack, men dock jag såge gärna
I mitt eget hem
Från en majsky nordens stjärna
Le — jag vet likt hvem!

Lundens skugga, lundens skugga
Fylls med balsamlukt,
Sömniga kaskader dugga
På orangens frukt.
Ack, men doften ej förfriskar
Som en klöfveräng;
Hälst jag hör, hur källan hviskar
Kring violens säng.

Örat frossar, örat frossar
Blott på melodi.
Söderns lust i toner blossar:
Suck och svärmeri!

Ack, men det är icke sången
Ifrån Djurgårdstjäll.
Där jag hörde sista gången
Min Carl Mikaël.

Nektarviner, nektarviner
Brädda bägarn full;
Sångens dolda pärla skiner
Ur Falernerns gull.
Ack, men vännerna jag minnes
I mitt hem, långt bort,
Där jag gladare till sinnes
Drack långt sämre sort.

Mörka lockar, mörka lockar,
Eld i ögonklot,
Röst, som smälter och som lockar,
Knappast stås emot.
Ack, men det är blott med smärta,
Som jag här blir träl:
I min nord man får ett hjärta,
Då man ger sin själ.

Sorrento.

Jag sjunger om klippor, som stupa
I rundel kring Napolis bukt
Och spegla i azurn den djupa
Lustgårdar med gyllene frukt.

Jag sjunger om pinjer, som vifta
Från branten af molniga berg;
Om soliga landskap, som skifta
Hvar timme på dagen sin färg.

Sorrento, Sorrento, du sköna!
Du stad med det vackraste namn,
Likt vårvindens suck i det gröna,
Likt vågornas sorl i din hamn!

All sorg, som min panna vill fåra,
Skall hejdas vid tanken på dig,
Och törnet ej mera skall såra,
Se'n du blef en ros på min stig.

Jag minnes den tidiga stunden
Jag såg dig i rodnande sken:
Sefiren i doftande lunden
Orangerna fällde från gren.

I skuggan af järnekens krona
Jag såg öfver vikarnes krets,
Såg Ischias kuster förtona
Och rök ur Vesuvii spets.

Hur gärna jag framtog ur fickan
Min Flaccus, en skald för min själ!
Hans sång om Falernern och flickan
Förstod jag bland vinberg så väl!

De gamla bekymren och kvalen,
Hur föga de kunde mig bry!
I fjärran, likt dimmor i dalen,
Jag såg dem förblekna och fly.

Jag njöt af den Flacciska yran
Och brann som min sångare brann.
Så när som på Lydia och lyran
Jag tyckte mig lycklig som han.

Sorrento, Sorrento, du ljufva,
Du binder med tredubbla band:
Mig fängsla din tärna, din drufva,
Men mest din omsorlade strand.

Jag minnes, hur salig jag glömde
Mig själf och min värld på dess brädd
Och böljornas drömmar jag drömde
Vid skvalpet på kiselstensbädd.

Hur skönt att mot kvalmet och kvafvet
Hvar kväll i det salta få bot!
Hur härligt att bada i hafvet
Med solens försjunkande klot!

På fästet var stjärnan uppgången:
Då vaknade Cyprias släkt.
Hon hviskade själf från balkongen,
Sorrento, på din dialekt!

Hur lätt lär ej Amor de unga
Ett främmande språk på en dag!
Nordsonens motsträfviga tunga
Han lärde slå näktergalsslag.

Sorrento, Sorrento, du kära,
Som smyckat med rosor min stig,
Mitt hjärta med möda kan bära
Att skiljas för alltid från dig!

Bland isar och drifvor vid polen
Mitt hjärta vill brista ibland:
Det trår till Sorrento och solen,
Sorrento, det trår till din strand!

Jag ofta på ödet har klagat,
Som saknadens ve mig beredt:
O, hade från början det lagat
Att aldrig jag hade dig sett!

Men genast besegrad af ånger,
Jag trycker din bild i min famn
Och flätar på nytt in i sånger,
Sorrento, med kärlek ditt namn!

La bella Sorrentina.

I Sorrentos stjärnenätter
Är ditt namn på hvarje sträng,
För att skänka dig buketter
Glöder hvarje törnrossäng.
Toner, blommor äro dina —
Bella, bella Sorrentina!

Frukten rodnande och mogen
Ber dig vid sitt växtlif trött:
Flicka, jag är redobogen,
Plocka mig: rödt vill till rödt!
Nalkas, bella Sorrentina,
Med din mun, den sammetsfina!

När du, stadd på väg till brunnen,
Genom krumma gränden sprang,
Stenar fingo mål i munnen,
Där din lilla toffel klang.
Tänk dig då de hjärtans koller,
Som du under toffeln håller!

När till stranden du dig närmar,
Djupets suck dig flyr förbi;
Sänkt och lyftad böljan härmar
Hvarje åtbörds harmoni.
När ditt bad du blygt förlåter,
Födes Afrodite åter. —

Men jag icke längre gitter
Fiska rim i sinad älf,
Medan vid min sida sitter
Just la Sorrentina själf,
Stirrande med stora blickar
På mitt pappers streck och prickar.

Kan jag annat väl än skratta
Åt så otacksamt besvär?
Barn, du kan ju icke fatta
Ens ett ord af allt det här.
Verserna Sorrentos dotter
Tjäna må — som papiljotter!

Sirenernas grotta.

(Sorrento.)

Den våg, som till hesperisk strand
Bar fram Odyssevs' flotta,
Drar än i dag en skummig rand
Omkring Sireners grotta.

Till ro sig lägger hafvets svall
I klippans hvälfda kamrar,
Där droppen härmar i sitt fall
Hur tidens urverk hamrar.

Från mynningen vid vattnets bryn
Ett dämpadt dagsljus strålar
Och dunkelblå, som sjön och skyn,
Det grottans väggar målar.

Här älskar hafsfruns unga ätt
Att sola sig och blunda,
Och azurskuggor spela lätt
På former, varma, runda.

Men nalkas man, de rusa tvärt
Från hällen hufvudstupa
Och krossa med en fjällig stjärt
Sin spegel i det djupa.

Själf såg jag hafvets falska barn
En morgonstund allena,
Just som jag fått i mina garn
En sprattlande muræna.

Min åra plaskade med ett,
Och snabbt de märkte faran.
Likt måsar, när de jägarn sett,
Så skrek den skrämda skaran.

Det blef en flykt och ett alarm!
Tätt trängdes hvita skuldror.
Med händren skylde de sin barm,
De fagra hafvets huldror.

De böljor, där de sorglöst lekt,
Nu simmerskorna slöko:
Ett marmorskimmer dröjde blekt
På stället där de döko. —

Sirenen tycks en vanlig mö,
Om vi till midjan blicke:
Skär som en ros och hvit som snö
Fiskstjärten såg jag icke.

Villa Nardi.

(Sorrento.)

Gode sjöman, vid vindarnes lekande lopp
Skjut ut snäckan till hafs, hissa seglet i topp!
Låt mig slippa att se
Sista skymten af land
Med de lunder, som le
Bjärt i morgonens brand!
Ut med blixtrande årblad att bryta
Hvarje grönskande hägring af flyende strand,
Som gycklar på speglande yta!

Där en regnbåge målar det daggiga berg,
Står ett tjusande hem, hvitt i skinande färg.
Som en lefvande skylt
Linda rosor dess port,
Och af sydsol förgylldt
Skjuter fruktträdet fort,
Medan springbrunnen sorlar en saga,
Och ur droppande grottor, som hafvet har gjort,
En sörjande Circe hörs klaga . . .

Håll din hand som ett synrör för spanande blick,
Gode sjöman, och säg hvad i sikte du fick!
Stöder ingen sin arm
Emot bröstvärnets vall?
Häfves icke en barm
Under kors af korall?
Ser du ej ett par pärlor, som halka
Under dröjande färd ned i dyningens svall
Att brunhylta kinder ge svalka?

Nej, jag vet hvad du ser! Öfver blånande bukt
Böjer trädet en gren, tung af glödande frukt.
Midt i yppig natur,
Där det slagit sin rot,
Det från bröstvärnets mur
Sträckes hafvet emot . . .
Hvem får vinsten af alla dess vårar?
Ned i svallet det skakar de gyllene klot —
Har icke ett träd sina tårar?

Epilog i Marseille.

Lummigt gröna kronor susa
Svalka i Château des fleurs;
Än Italiens färgspel tjusa,
Men dess språk ej mer jag hör.

Vackra, sirligt klädda fraser
Lyss jag på som i en dröm,
Men Italiens nakna gracer
Dyka ej ur talets ström.

Än det dock är sydländsk himmel,
Fast re'n pinjen afsked sagt;
Än finns litet sydländskt vimmel
Bland den tunga köpstadsprakt.

Mellan sträfve börsmagnater
Pajas ställer till alarm,
Och rödbyxade soldater
Gå och gnola, arm i arm.

Läppjande på bästa mocca
Framför ett förnämt kafé,
Eleganterne sig skocka
För att kunna ses och se;

Le från sina snilletroner,
Då en grånad virtuos
Stämmer italienska toner,
Fast tenoren är sin kos.

Skämt och speord hagla skarpa,
Då en slant som sångarlön
Kastas åt en brusten harpa
Och en röst, som varit skön.

Dämpa litet klanderlusten,
Yngling, var ej alltför sträng!
Innan harpan här blef brusten,
Brast kanske en annan sträng.

Skygga sången lägre klingar,
Tårfullt vemod bor däri.
Stackars svan med klippta vingar,
Längtar du till Napoli?

»Gif en skänk!» — så ljödo orden
»Ack, mitt hjärta är så sjukt!
Söderut i fosterjorden
Hvilar man så varmt, så mjukt.

»Lunder, där orangen blommar
Vid den djupa, blåa sjö,
Ljufva hem för evig sommar,
Lämna er, det är att dö!»

Så den gamle; men det var mig
Liksom fölle blomsterregn,
Veka röster ropte kvar mig
Uti lagerskogens hägn.

Lik en suck från flydda vårar
Dog den enkla sången hän,
Men jag dolde stora tårar
Bakom parkens dunkla trän.

Än jag tycker jämt mig höra
Tonerna från Napoli,
Jämt jag har dem i mitt öra,
Både ord och melodi:

Lunder, där orangen blommar
Vid den djupa, blåa sjö,
Ljufva hem för evig sommar,
Lämna er, det är att dö!

Marseille, Maj 1865.

ESPAÑA

EN SONETT-CYKEL

1865—66

Till Fredrik Sander.

Minns du Castiliens slätt, den föga glada?
Grönt fanns ej alls, och solen drack hvar våg.
Man i Toledo öfver natten låg
Uti ett mellanting af stall och lada.

Guitarrklink, åsneskri och tiggarsuada!
O kök, där oljan härsknade i tråg!
Madrasser, fält för en entomolog!
Men nog härom — säg, minnes du Granada?

Minns du Alhambras natt? I silfverdager
Ett trollslott sken bland sykomor och lager,
Besvuret fram af näktergalens ton.

Den hvita rosen vaggade en droppe,
Tyst delta skyar gåfvo plats däroppe
Åt lyrans stjärna — aldrig faller hon.

På upptäcktsfärd.

»Till nya världar!» ropet ljöd, och gladt
Utspänna snäckor sina hvita vingar,
Och snart på nyupptäckta stränder svingar
Den unge äfventyraren sin hatt.

Det skygga ekot uti palmers natt
Till samspråk på sitt modersmål han tvingar;
Hans fina öra hör hur silfret klingar
I bergets inre. Fram, fördolda skatt!

Så in i sångens gamla land jag tränger,
Där lifvet än har färgprakt i behåll,
Och skogen full af ekolyror hänger.

Kanske min vinst blott lika blir med noll;
Kanske ett fynd af spanska silfverstänger
Frimodig stämplar jag med svensk kontroll.

Zaragoza.

Här är det gamla graa Zaragoza:
Här grumlig Ebro hjälper Lethes flod
Att skura spåren efter trofast blod
Från mur, som fienden haft svårt att krossa.

Där bomben slagit in, gror tofvig mossa.
Där Spanskan, skön af mörkögdt hjältemod,
Med svedda lockar vid lavetten stod,
Där såg jag vallmo, sömnens blomma, blossa.

Men Spaniens sömn är ingen sömn till död:
Den Cid Campeador, som sangen vördar,
Sof så emellan tvänne lagerskördar.

Än tar, om det behöfs, karbinen stöd
Mot Amors örongott, två kullar hvita,
Två Pyrenéer, hvarpå man kan lita.

Zaragoza, Maj 1865.

Bellman i Madrid.

Med glädjetårar fick jag dig i handen,
Du, som bland skalder helst jag lyssnar pa!
På Prados horisont, den pinsamt blå,
Jag såg min hvita svan från Mälarstranden.

Då skuggan krymper på den heta sanden,
Och rödbrun botten syns i sinad å,
Skall nordens sangmö vid min gräsbänk stå,
Där korkträdsgrenar mildra middagsbranden.

Jag låter vimlet draga mig förbi:
Mantillor fladdra, mörka ögon smäkta,
Solfjädrarne kring hvita skuldror fläkta.

Fast mörka ögon smäkta, går jag fri!
Jag tror de sköna saken så förklara:
Han läser Don Quixote, låt honom vara!

Folkfest på Prado.

På Prado emot galliskt tyranni
En hel befolkning upprorsfanan höjde:
Kartescherna i massan fåror plöjde,
Men luckorna strax nya trädde i.

»Hell Ferdinand, vår kung!» ljöd folkets skri:
Det för hans dotter väg till tronen röjde.
I dag hon ger er — ären I ej nöjde? —
Väl frihet ej — men ett fyrverkeri.

Raketen aftonhimlen öfverstänker
Med ett förgängligt stjärneregn, som blänker
Förblandadt med en evig stjärnehär.

Se drottningen, en dam med öfvermogna
Behag, ur vagnen hälsar sina trogna . . .
Eskorten har skarpladdade gevär.

Velasquez.

Om skönt i konst ej annat är än sant,
Står väl Velasquez ensam med sin lager:
Det lefver, rörs, hvart penselstreck han drager,
Gör han en trashank eller en infant.

Hur blickar ej svartmuskigt välbekant
Hvar lansknekt fram ur Brabants bleka dager,
Då Spinola af Bredas höfding tager
Stadsnycklarne som segerns underpant!

Se Drinkarne! Hur saligt rosenröda
De glömma skjortlöshet och vedermöda!
På näsan glider murgrönskransen ner.

Så målar blott Velasquez och en annan:
Min skald med »vemodsdraget öfver pannan» –
Kom nu ej strax med Raphaël, jag ber!

Murillos helgon.

Då vettet styr där kättarbålen glödt,
Och biktstolns feta lyssnare försvinna,
Murillos ljufva helgon ännu finna
En hop, som ej blir i sin dyrkan trött.

På hans palett visst morgonrodna'n blödt:
Så skära färger på de dukar brinna,
Där under penseln himlens fästekvinna
Tog an förklaradt andalusiskt kött.

Så jordiskt ren, så öfverjordiskt sinnlig
Hon hvälfver trånfull fuktig blick mot skyn,
Där marterlönen vinkar öfversvinnlig.

Men Amor, hycklande serafuppsyn,
Står bakom, full af gamla hedna funder,
Och frambär suckar ifrån Prados lunder.

Philip II och hans älskarinna.

(Af Titian.)

Hvitulliga små skyar azurn fläcka,
Alcazars lustgård grönskar sommarfrisk.
Hörs något ljud, är det en silfverfisk,
Som spräckte spegeln i cisternens snäcka.

Här ville Philip statsbekymren gäcka
I famnen på sin sköna odalisk;
Nämn mig den page, som då på egen risk
En nederländsk depesch djärfts öfverräcka!

Här paret satt för trollkarln Titian:
Hon, i en dräkt, som icke namnges kan,
Är så fulländadt skön, att vi stå stumma.

Han, sedd från nacken, är skizzerad blott:
Förr'n sittningen var slut, sin väg han gått,
Att ej autodafé och bön försumma.

Titians Ariadne.

(I Madrid.)

Den sköna mö, som Theseus öfvergaf,
På Naxos ligger, somnad eller dånad.
Bland horisontens skyar halft utplånad,
En snäcka syns på väg till fjärran haf.

En nektarrusig flock med thyrsusstaf
Står kring den nakna slumrerskan förvånad:
Hon, som besveks i lifvets blomstermånad,
Ter fram behag, som Theseus knappt vet af.

Då diktens drakskepp flyr vid himlaranden,
Gråt ärligt ut på musselsådda sanden,
Skeppsbrutna barn på verklighetens kust!

Dölj sedan ekot af din brustna lyra
I rasslet af cymbaln, i lifvets yra,
Och le med nymf och faun åt din förlust.

Aloën.

På drifhusplantor slösar världen smicker
Och högt en osund fruktsamhet berömmer;
Den glömda aloën själf världen glömmer,
Låt bli hans sträfva blad — om ej, han sticker!

I hedens sand han står och solljus dricker,
Men ej dess glöd hans starka safter tömmer:
Ett sekel på sin alstringskraft han gömmer,
Se'n ut en praktfull underblomma spricker.

Hvem kan ej utantill en gammal läxa,
Att Spanien är för ödesmål till spillo,
Då snillen annorstäds likt svampar gro?

Det ädla landet hör en tid dem käxa;
Så ger det sin Cervantes, sin Murillo
Och återgår till skaparslummerns ro.

I Guadarama.

Blott kala, gråa fjäll och bruna dalar!
Den röda vallmon gror på flodens grund.
Förtorkad som den febersjukes mund.
Ej minsta moln med hopp om regn hugsvalar.

Men hvad som mest till eftertanken talar
Är tystnaden i öknens vida rund;
Hvar ären I, små fåglar i grön lund?
Ack, här har våren inga näktergalar!

Här blir naturen starka själars mor:
Här är det som den gamle örnen bor
Och andas bergluft, fri och utan like.

Här satt ung Cortez, lutad mot sitt svärd,
Och såg, af oförklarlig längtan tärd,
Hur solen sjönk i Montezumas rike.

Escurial.

Escurial — namn af ödslighet och leda!
En ljusskygg, ave-mumlande despot
Satt här och höll på folkens bröst sin fot
Och njöt af bålets os och kättarsveda.

Nu tiden fläktat bort med vingar breda
Hans spår på båda sidor af vårt klot:
Likt flarn afskuddades Armadans hot
Af böljor blå, som fria stränder freda.

Tyst står Escurial. Sekel efter sekel
Skref tidens benhand dit sitt Mene Tekel.
I kungasaln är nattens fågel gäst.

Och blott i solnedgångar, blodigt röda,
Ses ännu slottets tusen fönster glöda
Af dystert sken, som vid Belzazars fest.

Den spanska oljan.

»O, sköna Spanien! Hungrad halft ihjäl
Vid dina magra mål, som olja osa,
Jag längtar hem till kärnfärskt smör och prosa».
Så klagar i Alhambra nyttans träl.

Men spörj vår Don, som mantelhöljd sig stjäl
Längs med arkaderna pa nattlig kosa!
Tro mig, han skall den spanska oljan rosa,
Som smakar härsket, men som lyser väl.

Ser du den återglans, som dröjer egen
På fönsternischens helgonbild i sten,
Se'n gammalt van att bära silkesstegen?

Brinn, hulda lampa, brinn med dämpadt sken,
Förtrogna vän, hvars form blef lyckligt funnen:
En amorin med fingret lagdt på munnen!

Lyckliga dagar i Alhambra.

En liten gård i fyrkant, innesluten
På alla sidor af en pelargång.
Ett utspändt soltält mottar i sitt fång
Hvar pil af eld från middagshimlen skjuten.

Inom en krans af rosenlager knuten
Ett marmorbäcken med ett vattensprång,
Där bubblans prisma brister hvarje gång
Som ett melodiskt afsked till minuten.

Hur ofta, utan att jag själf gaf akt,
Föll källans sorl in i sonettens takt,
Och rimmets guldfisk högg uppå mitt bete.

Hvart ord se'n dess ett fuktigt skimmer bär . . .
Säg, lilla källa, som jag haft så kär,
Säg, om du var Castalia — eller Lethe?

Alhambra, Juni 1865.

Dolken talar.

Cuando esta vivora pica,
No hay remedio en la botica.

Inskrift på en spansk dolk.

Jag är en näpen dolk af minsta slag,
Af mattblått stål, och skåror har jag inga.
Vid paradiset vaktar ängelns klinga,
Min unga härskarinna vaktar jag.

Ett tänkvärdt varningsord i gyllne drag
Kring stålet snor sig i en sirad slinga:
»Får denna lilla huggorm riktigt stinga,
Blir apotekarns läkekonst för svag».

Dock hittills undvek jag fataliteter!
Jag blundar, fin som en förnäm stilett,
För don Alfonsos små ohöfviskheter.

En gång tog jag humör, om jag minns rätt,
Och skar utaf — hvad är det nu det heter? —
Från Inez' barm en liten bandrosett.

På tjurfäktning.

Den stöten gjort din lycka, matador!
Ditt namn förkunnas skall i Spanien vida;
Din mine, din hållning man i trä skall snida,
Ditt svärd, som skalf i tjurens breda sår!

Kringjublad på arenans sand du står.
Bakom solfjädrarne de sköna strida
Om äran att få svikta vid din sida
För frestelser i Andalusiens vår.

En öfvermodig Venus i mantilla
Vildt stampar bifall med den minsta fot,
Som ännu krossat hjärtan i Sevilla.

För dig, för dig de häfvas, barmens klot . . .
Men brinner du för andra mör i landet,
För dig hon bär en dolk i strumpebandet!

Sevilla, Juni 1865.

Cachucha.

Jag älskar Xeres, färsk från lädersäck,
Men icke engelsk Sherry på kalasen.
Jag älskar ängen mer än blomstervasen
Och yfvigt skogssnår mer än skuren häck.

Så är min smak — en smula frank och käck:
En drufva ger mig lust till hela klasen!
Jag håller mig till saken mer än frasen
Och skrifver helst med känslans röda bläck.

Jag älskar mer en pittoresk rad prosa
Än epopéer af —, men odiosa
sunt nomina! Er smak är icke min.

Baletten alltid hört till mina fasor:
Nej, förr ziguenarflickans dans i trasor,
Som skvallra om olivefärgadt skinn!

Pepitas kyrkogång.

Pepita är ej riktigt själaglad,
I det hon pyntar sig för ottesången:
Hon lyssnat i går afton från balkongen
För länge på en eldig serenad.

Med silkesstrumpan på sin fina vad,
Med hårets flod i nackens flätor fången,
Att helgonvreden tappert hålla stången
Hon frasande i siden går åstad.

Att skaka syndens stoft från hvita vingen
Gick som en dans. — Ur mjuka altarringen
Hon slätar märket af sitt runda knä.

Hvem nändes här att yrka fasta, späkning?
Strax helgonet strök öfver hennes räkning...
Den unge patern var ju ej af trä!

Gamla och nya Spanien.

Snart är ej Spanien romantikens värn:
Olla podrida vill ej mera smaka,
Man orkar ej i mulans sadel skaka,
Men rutschar kring på skenor utaf järn.

En mohrisk borg reds in till en kasern,
Mantillan flyr och vänder ej tillbaka.
Den Figaro, som tvålar in min haka,
Är svartklädd, moltyst och fördömdt modern.

Snart skall kanske den sista tjuren springa
Med sänkta horn mot matadorens klinga:
Det stoltaste af nöjen är förbi!

Då läggs det gamla Spanien på båren:
Det gått att söka upp Campeadoren —
Farväl med riddardåd och poesi!

INTERMEZZO

DIKTER 1864—78

Vildfågel.

Han skakar sin skiftande fjäderdräkt,
Med stormen, med elden hans själ är släkt.
Vildfågel älskar ej fälten,
Men bergens molniga bälten.
Vildfågel badar i sunnanvind
Och ser mot solen och blir ej blind.

Hvad fagra kuster mot honom lett!
Allt har han njutit och allt han sett.
Så fri som han är väl ingen:
Hvart helst han vill, dit bär vingen.
Vill han, så dväljs han i norrskensljus,
Vill han, så lyss han på palmers sus.

Må andra fostra gulnäbbade små
Och bygga ett näste och släpa strå —
Vildfågel har intet näste,
Han älskar himmelens fäste.
Vildfågel har ej bo eller vif,
Vildfågel har dock ett härligt lif!

Dolce far niente.

vid Lac Leman.

Att drömma i löfsaln, som rankan bekransar
Med skuggande fransar,
Och se på ett vatten med färg af smaragd,
Där Alpen sig speglar och solstrålen dansar,
Det är under dagen min endaste bragd.

Den dignande rankan uppbära ej mäktar
Sin gryende nektar:
Det sjuder i drufvornas mörkblaa klot;
De rulla från klasen för middagens fläktar
Och fälla det ädlaste regn för min fot.

Och bilderna komma i luftiga ringar,
Det spelar, det klingar,
Jag hinner ej räkna dem alla en gång.
Enhvar kan jag taga i skinande vingar,
Och hvilken jag tar blir en lekande sång.

Och hvem som blir fångad och hvem som blir tagen
　　Får välkända dragen
Af Dig med den dunkla, beslöjade blick,
Af Dig med de knoppande, blyga behagen,
Som kämpa ännu mot ditt barnsliga skick.

O, hölle jag nu kring din midja, den veka,
　　Och finge Dig smeka
Och visa Dig hyddan, som passar oss bra!
Hon ligger bland lindar, där Du ser mig peka:
Där bodde vi lyckliga, lyckliga ja! —

Så kommer den stilla, balsamiska kvällen:
　　De purprade fjällen
Mot azurn sig teckna med snö på sin brant,
Och alprosen sluter den doftande cellen
Och fångar en dallrande liten demant.

Kring daggiga lunder sitt strålnät att väfva
　　Syns månen sig häfva;
Af waldhorn och eko är aftonen full.
På slumrande vatten i månljuset bäfva
Otaliga stjärnor af flytande gull.

Och stjärnorna blinka och skyarne glida
Och timmarne skrida
Med vallmo i håret min gräsbänk förbi.
Bak mörknande löfverk jag älskar att bida
Och tänka på Dig i Bosquet de Julie.

Ouchy, Aug. 1864.

Mellan tvenne världsdelar.

Skeppet lustigt gungar
Öfver böljegrafven.
Där de tvenne hafven
Möte stämt i kväll.
Bum — en fråga ljungar
Från Gibraltars vallar!
Svaret återskallar
Djupt bland Libyens fjäll.

Solen blodröd slocknar,
Redan täta byar
Vältra tunga skyar
Af fantastisk form.
Mörkret brådstört tjocknar,
Vågor manen skaka,
Fosforgnistor spraka —
Hejsan, natt och storm!

Saltskum yr kring skutan,
Kolsvart gapar Hades
Bättre var i Gades
Under palmens träd!

Virrvarr i kajutan.
Strupljud, gråt och kaos!
Britten ber hin ta oss,
Insvept i sin plaid.

Rädd för sina öden
Lofvar Dolorsita
Aldrig mera bita
I förbjuden frukt.
Halft i skärseldsglöden,
Halft sjösjukans offer,
Svär hon sanct Christoffer
Evig klostertukt.

Mod, min sköna! Vågen
Var din moders vagga:
Vaggsång ibland fragga
Ljöd från musslehorn.
Snart på himlabågen
Glöder dagens strimma,
Malaga i dimma
Visar sina torn.

Stormens vinge slaknar,
Gladt i morgonglitter
Tumlarstimmet spritter
Utmed skeppets bog.

Allt till njutning vaknar!
Förr'n ditt öga skådar,
Vällukt re'n bebådar
Kustens mandelskog.

Därför håll dig tapper:
Tänk på lek och löjen,
På arenans nöjen,
Tjurars banesår,
Bref på rosenpapper,
Sång och serenader,
Månskenspromenader
Med en mörk señor!

Alhambra.

I stjärnljus glimma helt hvita
Alhambras luftiga tak,
Och timmarnes fotspår slita
Förnimbart tysta gemak.

De smärta pelarne kasta
Sin skugga längs marmorgolf,
Längs öde gård med sin fasta
Cistern och lejonen tolf.

Den gula månen, som tågar
Därofvan bland bleka moln,
Med mohriska guldmynt rågar
Den lejonuppburna skåln.

Ur lunden letar med möda
Sin kosa en balsamvind,
Och hälsan i rosor röda
Slår ut på naturens kind.

I dunklet är näktergalen
Just nu mot sin maka öm:
Svagt klang en guitarr i dalen —
Allt är blott en sommarnattsdröm.

Då är det den rätta stunden,
Och har du det rätta ord,
Du väcker ur långa blunden
Den ätt, som försvann från jord.

Tyst — säkert något sig rörde
I Abbencerragernas sal!
De släpande stegen jag hörde
Därinne af en sandal.

För visso af andemunnar
Nu nämndes det rätta ord:
En timmes lif det förkunnar
Den ätt, som försvann från jord.

De komma, de djupa leder,
Likt vågor i nattligt svall,
Med ögonen slagna neder
Liksom vid Granadas fall.

Bland sina trogne vasaller
Dess siste kung går igen;
Klart halfmånens stråle faller
Igenom turbanprydde män.

Sin bleke furste de följa
I afmätt och ljudlös takt.
På lejongården de bölja
I mohrisk och dyster prakt.

Koranens tänkspråk på väggen
Stå skurna i målad stuck:
De läsa och skaka skäggen
Och draga en pressad suck.

Hvar är Zorayda den sköna,
Som prydde Boabdils gård?
Ve, ve, Lindaraxa du gröna!
Hvem har nu om blomstren vård?

Sin krona härskaren fäller
Vid synen af härjad borg.
Det blodlösa hjärtat sväller
Af fyra århundradens sorg. —

O vålnad, som minnet bränner,
Jag pröfvat densamma brand:
Jag vet hvad en furste känner
Att gå från rike och land.

Jag ock ett Alhambra hade,
Som paradis inneslöt.
Min glödande tinning jag lade
Hvar kväll mot ett snöhvitt sköt.

I skymning af myrten och lager
Flöt lugnad min lefnads ström —
Nu är det längese'n dager:
Det var blott en sommarnattsdröm!

Du skimrande bilders skara,
Du ätt, som försvann från jord,
Hur djup kan din sömn väl vara?
Hvar lär jag det rätta ord?

Den biltoge Mohrens like,
Jag bär på en saknad tung:
Mitt var fantasiens rike —
Nu är jag en fallen kung!

Alhambra, 24 Juni 1865.

La Parisienne.

(Hymn i Trouville.)

Där vågen svallar mot branta
Normandiska kalkstensskär,
Där ligger det högst eleganta,
Förnäma Trouville sur mer.

Dit far en sjuk, på sitt sista,
Att andas friskhet igen,
Och den som har hälsa att mista,
Far dit att bli af med den.

Dit styr ock Venus, den täcka,
Sin kurs genom böljornas ras,
Men nyttjar, i stället för snäcka,
En ångbåt från Hâvre de Grace.

Hon visar på blåsiga stranden
Små vrister och litet till:
De lätta spåren i sanden
Bli kyssta af hela Trouville.

Nåväl! Efter solnedgången
Bjöds där som vanligt på dans;
I smyckade festsalongen
Hvad blomdoft och vaxljusglans!

Lik alla, behandskad, befrackad,
Jag var där såväl som ni,
Och fick i ett hörn stå packad
Emellan mylord och marquis.

Där läspades sockrade glosor
Vid toner af Offenbach;
Där dansade polka på rosor
Parisiskans fina klack.

Hon ställde det franska behaget
— På förhand om segern viss —
Mot kölden och hvardagslaget
Hos hvar och en hektisk miss.

På Albions störtade välde
Hon satte sin sidensko,
Och då hon smålog, det gällde
För mer än ett Waterloo.

Britannias molnhöljda stjärna
Begrof sin harm i en vrå
Hon bränt å båle så gärna
Johanna d'Arc numro två! —

Men öfver orkesterns toner
Ljöd jublet från männernas bröst:
Där nyss funnos skilda nationer,
Fanns blott en tanke, en röst.

Båd' Jena och Solferino
Förglömde tyskarne nu,
Och ryssarne Borodino,
Och britten glömde sin fru;

De voro som hufvudyra,
De stela, svartklädda män;
I hopen fanns gömd en lyra —
Så här det klang ifrån den:

Parisiska! Härskarinna!
Vi böja knä kring din tron:
Tyrann och frihetsgudinna!
Du ängel — och du demon!

Hvem täljer undren, du vållat?
Än gör du lejon till lam,
Än under en frack du trollat
— Mirakel! en hjälte fram.

Allt kan du, om blott du ville;
Dig lyda spiror och svärd.
Haf hjärta som du har snille,
Och du skall rädda en värld!

O, tröttna en gång att se oss
Så krypande, lumpne och små;
En vink, blott en enda, ge oss —
Förvandlade upp vi stå.

En vink — och vår värld skall stråla
Föryngrad, lycklig och fri!
Den enda boja vi tåla,
Blir den Du smider oss i.

1866.

Pariser-interiör.

Farväl salonger, hem för prakten
I detta strålande Paris,
Där furstlig ledsnad nickar takten
Till pendeln på en marmorspis.

Farväl, I salar, dit man länder
I silkesstrumpor och i skor,
Och där i Guds och skräddarns händer
Sin salighet man anförtror.

Farväl, I rum med mattor mjuka,
Där hviskningen är samtalston,
Där man är rätt och slätt en kruka,
Fast man gått djärf mot en kanon.

Farväl, du guldbesmidda börda!
Jag vet ett hem i en faubourg,
Där tu ting äro oerhörda:
En gäspning och en robe de cour.

Då allt är svept i vinterdimma,
Och då på töcknig aveny
Vagnslyktorna i rader glimma
Och mötas och likt stjärnskott fly,

Då snön blir fälld i hvita flockar
På boulevardens nakna trän,
Och man kring Operan sig skockar
Att slåss om plats till l'Africaine,

Då vet jag hvar, trots natt och vinter,
Jag finner sommarn under tak;
Han doftar i de hyacinter,
Som smycka några små gemak.

I denna stilla boning tronar
En fée, som heter harmoni,
Och af sig själf pianot tonar
En hemlig hjärtemelodi.

Ett ordnande och smakfullt öga
I minsta småsak skymtar fram,
Men guld och sammet finns där föga,
Så föga som ett korn af dam.

Där finnas inga Sèvres-vaser,
Ej jättespeglar öfverallt;
I en oval de blyga gracer
Sig spegla blott i half gestalt.

På bordet, bredvid arbetskorgen,
En diktvolym ej saknas får:
Hell, store fiende till sorgen,
Min Béranger med silfverhår!

Där finns Musset — den oförvägna
Jungmannen uppå diktens slup,
Där finns Georges Sand, den varma, trägna
Pärlfiskaren på hjärtats djup.

En brasa i kaminen sprakar
Som offereld vid Gudars fest;
Till elden ställets genius makar
Fram länstoln åt en lycklig gäst.

Den muntra brasans sken begjuter
Pendylen, som till prydnad har
Merkur, då han på Argus sluter
De hundra onda ögonpar.

Kanske att tiden flytta tvekar
Sin lätta fot på detta golf,
Ty jag har märkt att visarn pekar
Båd' sent och bittida på tolf.

Han dröjer mystiskt och orörligt
På samma siffra af emalj,
Fast ögonblicken oupphörligt
Förgå i evighetens svalg.

För den som har i denna kammar
Hvad han af ödets gunst begär,
Det blott är hjärtats snabba hammar,
Som säger att den stund är när,

Då det beklämda bröstet hämnas
På tvånget med en suck af lust,
Och böljan säll till spegel jämnas
Invid sin länge sökta kust.

Vinterbild.

Den bleka flickan hon hade så brådt
Med tunna sulor i snö och vått.
På gatan herrarne myste så:
Hvart skall den lättfotade tärnan gå?

Till kyrkogården hon sig begaf.
Där stannade hon vid en liten graf.
En stackars krans, hennes gårdagsgärd,
Låg redan svartnad och frostförtärd.

Vemodigt blickade töckensol
På kransens prydnad, en död viol ...
Men flickan stod där i stilla gråt,
Hon själf en blomma, som frost kom åt.

Helhet.

Du måste vara ett, allenast ett,
Men detta helt;
Själf jättekraft blott dvärgagärning gett,
När hon blef delt.

Du måste, måste göra fort ditt val:
Fejd eller fröjd;
Du måste välja kärna eller skal —
Men var se'n nöjd.

En sökte pärlor — pärleskum en ann'
I lifvets älf;
Men klaga ej, om skummet snart försvann —
Du valde själf.

Stormflod.

Hafvets bas och vindens gälla flöjter
Lystra icke mer till Tromp och Ruyter.
Kväda undergång för Nederland.
Se, hur vågor vältra i millioner
Ur de mörka djupen, där gallioner
Tånginsnärjda borra sig i sand!
Hör, hvad tjut af vilda jubeltoner:
    Trotsets höga visa
Om de bräckta bojor, brutna band!

Stänk din vreda fradga midt i synen
På din fiende, den bruna dünen,
Stolta haf — det båtar ej ett grand.
Dvärgalisten dig besegra lärde,
Störtsjön, krossad, drager sina färde
Från förgäfves öfversvämmad strand,
Eller kvider, fångad på ett gärde,
    Vanmakts harmsna visa
Om de bräckta bojor, brutna band.

Stormen tiger. Våg, som snöhvitkammig
Flög till strids, nu skvalpar svag och slammig,
Sinar eller sugs af solens brand.
Snart en barnaflock vid kusten glammar,
Gärdar fången kring med vall och dammar,
Och så dör den starke efter hand,
Medan sista andedraget stammar
Den där gamla visan
Om de bräckta bojor, brutna band.

Scheveningen, 1875.

Trädet på torget.

Arma telning lilla, nyss i skogen spirad
Upp ur bädd af vilda smultronblommor sirad,
Nu du står på torget, sandbeströdt och krattadt
Och af höga, hvita murar omkringfattadt.

Ej i tjärnens spegel får du dig betrakta,
Känna ränniln sippra under mossan sakta,
Låta sångens fågel vid ditt hjärta bygga,
Vallbarns söndagstankar trofast öfverskygga.

Nu du står och trånar här bland grus och stenar,
Stundom hvassa saxen stympar dina grenar;
Knappt de skygga hjärtblad fram ur höljet bryta,
Förrän damm fördunklar deras rena yta.

Stadens flärd och oro stämma kring dig möte,
Synd och sorger hviska här i kvällens sköte,
Knappt din gröna brudkrans första gång blir bunden,
Förrän stoftet sudlat den i knoppningsstunden.

Därför som af blygsel späda kronan sviktar,
Då för blomstermästarn du ditt öde biktar.
Ack, med fläckad fägring, främling och allena,
Skyld i dina lockar liksom Magdalena!

Fången slöjdar leksaker.

Här sitter jag krokige gubbe grå
På tornhöga Akershus.
Så ändlöst långa timmarne gå,
Jag ser en flik blott af fjorden blå,
En strimma af himlens ljus.

En gång ock jag varit stark och ung;
Jag minns, jag minns det fullnog:
Med gods och gårdar och penningpung,
Till vrede snar och med handen tung --
Jag hötte ej förr'n jag slog.

Nu har jag kufvats i slafveri
Vid svarfstol och hyfvelbänk:
Min kraft är bruten, mitt trots förbi,
Jag vet att aldrig jag skall bli fri,
Förr'n döden lossar min länk.

Men snurra svarfhjul, du hyfvel gå!
Det stundar till julens fest:
Jag slöjdar här för att roa de små
Med lyftad gullhof gångaren grå,
En präktig stuga därnäst —

En stuga, lik gården i lunden grön
Vid hemmets brusande fors —
Därtill en kyrka, rymlig och skön,
Lik den, där barnet böjt knä i bön
Med tårar vid Kristi kors.

Till jul det stundar: jag har så brådt
Att allt få färdigt och prydt!
Men doktorn skakar sitt hufvud smått,
Och vaktkarln hviskar — jag hör det godt —
Att jag blifvit barn på nytt.

Dock randas den signade julekväll,
Då fröjdas jag, gamla skarn,
Att hvarje leksak från fångens cell
Till heders kommer i något tjäll,
Där det finns lyckliga barn.

De många grenljusen tänder mor —
Så var det, så var det ju förr!
Därinne i kammarn trampa små skor,
Små röster spörja med längtan stor:
När öppnas den stängda dörr?

O, komme en afton, då själf jag hör
Det klappa på fängslets hus!
Då skrapar Gullhof därutanför,
Ur mörka kammarn han barnet för
Till fadersarmar och ljus!

Akershus, Febr. 1876.

Vågbrytaren.

Hafvet dönar, hafvet brusar, fradgan fräser upp
med lust
Mot de gråa jätteblocken utmed Varbergs stela kust.
Men då dyning hinner hamnen, hejdar sig det salta
svall,
Långsträckt rullande tillbaka utför bottenmurad vall.

Fasta, säkra kvaderstenar, muskler uti hamnens arm,
O, hur skönt från er att blicka öfver oceanens harm!
Eller, sedan stormen tystnat, skåda hafvets sabbats-
frid:
Fiskarsegel glida hemåt efter djupets skördetid.

Kvällens första skuggor bredas öfver Varbergs gamla
borg,
Medlidsamt de täcket draga öfver skuld och straff och
sorg.
Midt emot på öde skäret fyrens flamma, ensligt närd,
Skimrar som en ädel handling öfver en förbrunnen
värld.

Djupt i purpurbandad väster solens halfva skifva skön
Genomglödgar violetta skyar ofvan Getterön.
Här på hamnens arm vi samlas för att se hur dagen dör,
Löjen spela, blickar tändas liksom stjärnor ofvanför.

Aftonfjärilar, vi fladdra ute på den smala stig,
Skattande åt stundens joller, allt som det kan falla sig:
Gårdagsbalen — ack så härlig! Vid kulörta lampors sken!
Och för morgondagens utflykt ha vi hö och vagnar re'n!

Le och skämta, unga sköna, där du står vid murens kant!
Böljan hviskar utur djupet minnesgod och välbekant;
Alla dagar i bassinen hon emellan tolf och ett
Dig som Venus återbördat och som Venus återgett.

Unga sköna, böljan hviskar sagor från de dolda rum,
Hårda stenen, som du trampar med din lätta fot, är stum;
Och ändock den grå graniten minnen har från längese'n,
Har också sin egen saga — vill du jag skall tyda den?

Hålkad ut af hafvet, skroflig, som naturen honom
gaf,
Stenen greps af jättehänder för att bygga kämpens
graf.
Flintans folk i kumlet gömde öfvervunnen höfdings
skam,
Drog se'n suckande mot norden undan bronsbeväpnad
stam.

Sekler gingo. Andra släkten stenen födas såg och fly.
Nya hjälteskuggor åkte hän på silfrad midnattssky.
Men en dag bland strandens klippor stod ett kors af
signadt trä,
Munkar sjöngo, rökverk tändes, kristnad viking böjde
knä.

Fromme Bernhardinerbröder byggde Herranom en
gård,
Hamrade det råa blocket, ryckt från jättens minnes-
vård.
Timlighetens kval och tvifvel i en mörk och järnhård
tid
Studsade mot helga murar, rubbade ej klostrets frid.

Milda, halfförgätna läror länge så i fridlyst tjäll
Vårdades med trogen enfald tyst i munkens trånga
cell . . .

Mänskoandens vingar växte, slogo ut med gny och
dån.
Och de stora barnen, folken, klosterskolan växte från.

Kyrkan hade fyllt sin uppgift, Statens ännu återstod.
Länder skiftades och byttes, Ärans afgud kräfde blod.
Mäktige monarker reste fasta slott till landets lås:
Stenarne till Varbergs fäste gaf nu munkasyln vid Ås.

Här, kring dessa gamla vallar, stod förbittrad brödra-
fejd,
Ljungande från Rantzows klippa röt kanonen utan
hejd.
Röda Jutar, blåa Svear sände ömsom dödens skur,
Stormkolonnens böljor bröto sig mot obestiglig mur.

Det var i den stora tiden, efter den skall kallas så:
Blod och barkbröd, friska lagrar, faderlösa i hvar vrå!
Nu är denna storhet svunnen — Göta lejon rasat ut,
Drömmer nu om plog och kölar, liksom förr om lod
och krut.

Ur de lutande bastioner togs den sten, vi vandra på;
Fogad till ett värn kring hamnen, nu den bryter bölja
blå.

I ett sammandrag Historien skrifven står i stenens
famn:
Jättekummel, klosterkyrka, fästningsvall och fredlig
hamn.

Le och skämta, unga sköna, där du står vid murens
kant!
Vi få ej bli allvarsamma — unga sköna, det var sant!
Sekler dessa tunga stenar släpat på sin böjda rygg
Blott för att få lagd den grunden, där minutens fröjd
går trygg.

Varberg, 1874.

Rom och Carthago.

En halftimmes lof fick Secunda:
Klarister, på kyrkgården ut!
Den väldiga striden skall stunda:
Roms fejd med Carthago få slut!

Nu halfva Norrmalm skall få höra
Hvad tio års strupar förmå,
Och låna än döda ej öra,
Skall lefvande hörseln förgå.

De döda — frid med deras själar! —
Ej störas i grifternas famn,
Fast klackjärn på hårda små hälar
Från stenarne nött deras namn.

Den största af kyrkgårdens hällar
Sig höjer tre fot ofvan mark;
Dit storma de jublande sällar:
Som fästning fanns ingen så stark!

Den är ett okufligt Gibraltar,
Granitbelagd ända från fot.
De puniska härdar och altar
Där skyddas mot Latiums hot.

Som borgfolk, som angriparskara
Sig delar den stojande tropp.
Belägrarne måste — tänk bara! —
Först hjälpa försvararne opp.

Där kommer ung Scipio trotsig
Med kinder som rosende-blod.
En lysande bleckhjälm han fått sig
Ifrån Eurenii bod.

Förr döden än romarens boja!
Ljöd stadsguvernörens diskant:
Vi hålla oss längre än Troja,
Och ymnigt vi ha proviant.

Se hit! Månn' ur svällande knyte
Ej röjs apelsinernas form?
Allt det blifve segrarens byte . . .
Fram, Scipio skrek, och till storm!

Ett ord — det behöfs icke mera!
Man känner de romerska tag.
Ung Scipio vill frukostera
Ännu i Carthago i dag.

Men puniska kämparne fräsa
Som tigrar och värja sig godt:
Ung Scipios romerska näsa
Re'n blöder för fiendens skott.

En slungare, visst en Cretenser,
Med snöboll den härlige når.
När föll inom Libyens gränser
Väl någonsin snö förr'n i år?

För tidigt Carthago sig gläder,
Ty romaren, hämndfull och vred,
Med stormsteg nu vallen beträder
Och vräker försvararne ned.

Då — just i afgörandets timma
Däruppe från tornet det sang,
Och ekon i rymderna simma
Af kopparens mäktiga klang.

Ett järtecken! Jofur täcks tala!
Från borgen, som Dido har byggt,
Så slagne som segrare skala
Till skolan i brådskande flykt.

På afstånd ett mörkhyadt släkte,
Morjan, garamant och numid,
Askådat, med halsarne sträckte,
De hvita kulturfolkens strid.

Nu nalkas de — hvem kan väl måla
De svarta barbarernas fröjd?
Hesperiens äpplen ju stråla
Från fästningens ödsliga höjd!

De rodnande guldklot, så sköna
Att Afrerna maken ej drömt!
Det pris, som bort segraren löna,
Det hade i ifvern han glömt.

Af smidiga sotaremurrar
Nu äntras den värnlösa stad.
Morjanen tar rofvet och hurrar
Och smörjer sitt krås och är glad.

Ej Scipio missunnar negern . . .
Ack, lyckliga, lyckliga tid,
Då endast man kämpar för segern
Och icke för priset därvid!

Liten pilt.

Hvem är han, med bok under armen,
Den pilten i mössa och kolt,
Rödkindad och öppen i barmen?
Nu kan han sitt romerska carmen
Och är så belåten och stolt.

Ut vill han, vid sjön vill han leka,
Hans håg står till rosornas säng.
Hvem är hon med stämman den veka,
Som ville, men nänns icke neka,
Som ville, men kan ej bli sträng?

Hvad är det hon säger? Jag ber dig,
Och du måste lofva mig visst,
Att ej du bland dyn stiger ner dig,
Att ej du, när åter jag ser dig,
Är blodig och rifven som sist!

Kanhända han varningen gömde,
Kanhända med vinden den for;
Jag vet ej — alltsamman jag drömde,
Och slutet på leken jag glömde,
Jag minns blott att pilten blef stor.

I lefnadens skiftande lägen
Hans gång blef som din eller min:
Hur spärrade träsket ej vägen!
Hur gaf han, för rosor benägen,
Ej törnet tribut af sitt skinn!

Bägaren.

Fyll i den blänkande pokalen,
Den värmaren vid isig pol!
Af purpur gjuts ett sken kring salen,
En strimma af Burgundisk sol.
På bägarn Carols namn och strider
En konstnär skurit i kristall.
Se, hur hvar bild får färg omsider:
Bak tomma harnesk drufvan sprider
Som hjälteblod sitt ädla svall.

Om du vill veta, kommer bägarn
Som arf ifrån en Carolin.
En gång om året gamle ägarn
Lät den gå laget kring med vin.
Den siste af Måns Bocks dragoner,
Han uppstod i sin blåa rock
Och tömde så vid waldhornstoner
En skål för Cronstedts fältkanoner
Och för Bennets och Dückers choc.

Vår äras norrsken har förtonat,
Åt våra stordåd tiden ler,
Vårt välde sönderföll — men skonadt
Blef detta sköra glas du ser.

Med vördnad ur sin gömma tagen,
Klenoden är i oskadd prakt.
Håll den försiktigt upp mot dagen
Och namnen läs på segerslagen,
Där hjälten blödde bort sin makt!

Hur minnesrik du är, men bräcklig,
Relik i ätteleder gömd:
En stöt från grannen är tillräcklig,
Och du till undergång är dömd.
Ett ögonblick — och du är bara
Ett grus, så seklers skatt du är.
Där svaghet finns, finns alltid fara . . .
Hvi skall ock du så värnlös vara,
O Svea, du vår moder kär?

O Svea land, du minnesrika,
Din sköld, lik bägarn af kristall,
Är skimrande, men spröd tillika,
Ack, i en tid af hård metall.
Hur länge tror du väl det räcker,
Att våldet vörda vill din vrå?
Din gamla glans än afund väcker,
Och lätt en järnarmbåge bräcker
Kristalln med hjältenamnen på.

Rosersberg.

År och skiften tunga bommar
Skjutit för mitt Edens dörr,
Men i minnets spegel blommar,
Rosersberg, du än som förr.

Fantasus i lätta slupen
Än mig manar ut till färd
På de aftonröda djupen
Till den kära barndomsvärld.

Hvita murar, jag kan se er
Stiga fram mot dunkel grund:
Sömntungt susande alléer
Vid de näckrosfyllda sund.

Runorika lindars toppar
Skälfva för en sakta vind,
Stänka stora ljumma droppar
På den sena gästens kind.

Kvällsoln nya blomstermönster
Målar bjärt på trädgårdssäng.
Regnar öfver slottets fönster
Rosor från en himmelsk äng.

Pilten går med fjät försagda
Tyst på föreskrifven sed
Uppför trappor mattbelagda
Mellan urnors dubbla led.

Bäfvan honom genomilar
Att hans fotsteg kan bli hördt:
Hjältens gamla maka hvilar —
Tänk, om hennes dröm han stört!

Hennes fåglar sitta tysta
Mot sin vana och natur.
Ej ens kakadu törs knysta
I sin öfverhängda bur.

Drömmen nu som bäst upplåter
Världen som ett leksaksskåp:
Flydda scener skymta åter
Som i ett kaleidoskop.

Kanske hägrar för den gamla
Kejsar-epopén i dag;
Hvilka massor ljus sig samla
På den Stores marmordrag!

Hvilken återglans där faller
Purprande hans samtid all!
Trumman rörs bak Louvrens galler
För Madame la Maréchale.

Gungande på fjädrar lena,
Gala-vagnen hopen skär.
Björnskinnsmössorna från Jena
Skyldra tigande gevär.

Ädla fru, besök i drömmen
Än en gång les Tuileries!
Alla Cæsars herradömen
Svunno som en dröm förbi.

Liksom han i vatten ritats,
Cæsars örn försvann på stund . . .
Tacka Gud, tre kronor nitats
Fastare på högblå grund!

* * *

Blågul flagga fläckfri skiner
Efter ändad strid och storm;
Salens böljande gardiner
Lånt dess örlogsvimplars form.

Än af östanfläktar fyllas
Draketungors breda fång;
Som på Hoglands kväll förgyllas
De af blodig solnedgång.

Hogland, var i kvafva töcken
Du en kornblixt blott — ej mer.
Släckt i samma vattenöken,
Där din julisol gick ner?

Det bekymrar pilten föga:
Segerns dag gått upp igen.
För hans varma barna-öga
Fäktar Gustafs flotta än.

Bindel hvit kring vänstra ärmen,
Plymer och kokard i hatt,
Slåss den unge främst i svärmen
På sin fantasi-fregatt.

Än en salva att där ryker
Rifna segel, splittradt trä!
Vivat, *Wladislaf* nu stryker —
Där på duken af Desprèz!

* *
*

Hvad var det? En fläkt allenast
Rörde blå-gult draperi;
Stridens hela drama genast
Är som bortblåst och förbi.

Öfver vikens öde yta
Stiger månen rund och stor.
Bleka strålar genombryta
Krutröksdimmans glesa flor.

Stillhet rår kring land och vatten.
Vid det månskensblanka haf
Stum och stjärnströdd sitter Natten.
Stödd mot strandens kämpagraf.

Lyss: från mossig ättestupa
Välljud, hvilka ej ta slut!
Toner, mäktiga och djupa,
Hjärtat anat er förut.

Unga, svårmodstunga hjärta,
Föll i dig ock sångens frö?
Skall ock du din fröjd och smärta
Som ett klangrikt pärlregn strö?

Se: på kumlet, under furen,
Isgrå skald sin harpa slår
Om en lager tidigt skuren
Och ett tidigt banesår.

Högre drapats toner brusa,
Och för skaldens sälla syn
Vinkande sig sänka ljusa
Hjältevålnader ur skyn.

Skuggor, tagen mig till Eder!
Beder Ossian, Morvens bard,
Och mot Fingal famnen breder —
Där på duken af Gérard!

* * *

Bilder efter bilder tränga
Sig i detta drömpalats.
Välbekanta taflor hänga
Alla på sin forna plats.

Här i fantasiens trolland
Le i friska färgers glans
Gamle mästarne från Holland —
Breughel, Terburg, Wouwermans.

Inga lås och dörrar hindra:
Här är slottets bokförråd.
De förgyllda banden glindra
Bakom glas och mässingstråd.

Månen tittar in och delar
Upp i rutor bonadt golf.
Rococo-pendylen spelar
Mystiskt andetimmen *tolf*.

Det är ljust liksom om dagen.
Ligger ej på fönsterpost
Där en kvart-volym uppslagen?
Riktigt, det är Ariost.

Pilten sina ögon mättar
Med de vackra kopparstick:
Riddare, prinsessor, jättar
Lefva för hans fikna blick.

Från ett moln af aqua-tinta
Hvita nymfer sänka sig
Ned till jorden opåminta,
Unge sagoprins, till dig.

Hvad är bragden, hvad är sången
Mot en sådan skönhets makt?
Stackars prins, så gick det mången
Förr och se'n, har sagan sagt.

Sköna drömmar, jag har drömt er
Om igen vid ljusan dag.
Ljufva bägrar, jag har tömt er —
Bragdlös, sånglös drömmer jag.

Hvar är bragden? Jag, som skulle
Binda segern vid min stäf,
Har jag kvar en liten julle
Någonstäds bland insjö-säf?

Hvar är sången? Har den tjusat
Någonsin den mön i Nord,
Till hvars kinder blodet rusat
Blott för ett förfluget ord?

Hvarför fråga, hvarför spörja?
Ack, nu är det re'n så dags!
Slottets kolonnader börja
Svikta liksom brutna ax.

Upp! Nu gäller det att famla
Hem till verklighetens land.
Drömpalatsets murar ramla
Ned som daggregn efter hand.

Morgonvindar vresigt hviska:
Nu är tid att vandra hän!
Kalla skurar kinden piska
Från de dimmigt gråa trän.

1877.

SONETTER

1863—73

Jedes Blatt sei Dir das ganze —

[illegible]

Nur ein Hauch sei dein Gedicht.

GOETHE.

Noli me tangere.

Jag torgför ej mitt hjärtas lust och kval
Att skrynklas ned af obekanta händer.
Min fantasi dig bjärta lekverk sänder,
Men känslans helgedom hålls aldrig fal.

Om du ej misslynt strax mig ryggen vänder,
Kom i min park! Den är så mörk och sval.
Gå där bland blommor ifrån södra länder
Och se skulpturerna kring min portal!

Men öfver tröskeln skall jag dig ej föra.
Förstenad dörrvakt blott får äga öra
För skygga gäster utaf doft och ljus.

Du nödgar mig — välan, ett ord jag ropar,
Som slott och park i blinken undansopar,
Och hvad du ser är hvirfvelsand och grus.

1871.

Kometvinet.

Min börd är ädel och mitt namn Burgunder.
Den gång jag föddes, lyste en komet.
Jag är den röda blodstår jorden grät,
Med bäfvan slagen inför himlens under.

Jag oljan är, som ger i kampens stunder
Åt mannen, lifvets sviktande atlet,
Föryngrad segerkraft och spänstighet;
Men dödlikt rus jag ger åt bordets kunder.

För världsomseglarn, efter slutad färd,
Soldaten, som bär högt sin frälsta fana,
För dem jag blöder glad vid hemmets härd.

Och skalden tacksam skall min ande ana,
Då nya tankar gå kometens bana
Att yppa sångens under för en värld.

Vattenliljan.

Du ser Atlanten sina massor jaga
Mot branta stranden och bli trött i striden.
En gränslös klagan, gammal liksom tiden,
Han vill för klippans döfva öra klaga.

Men jorden vill ej lyss till hafvets saga
Af fruktan att förlora egna friden.
Med gäckad längtan går Oceaniden
Att dimmans dok kring våta kinden draga.

Från stranden vågen flyr med bruten vilja,
Men lämnar kvar en snöhvit vattenlilja,
Om djupets hemlighet ett vittnesbörd.

Hvem pejlar någonsin det mörka bruset,
Som bringar sångens hvita barn i ljuset,
Det bittra svall, som bringar blomsterskörd?

Festen för Polen.

Förstås, att också jag var på banketten,
Som vän af Polen och enthusiast,
Då heta hjärnor lade råd i hast
Hur grundligast man skulle knäcka jätten.

Jag minns nu icke riktigt alla sätten,
Men hos de fleste stod den tanken fast,
Att vore Polen tjänt med något hvasst,
Så vore hvassast svenska bajonetten.

Där föllo ord! Högt svällde talets flod
Och bar som guldsand ungdomshopp och mod.
Då knöts hvar hand, då flammade hvart öga.

Jag stod i fönstervrån — mitt hjärta brann —
På aftonhimmelen, den mörka, höga
Ett präktigt stjärnfall lyste och försvann.

1863.

Alprosen.

Må dalens ros med godtköpsfägring skryta,
Hvar liten tärnas slaviska vasall:
Ett alpens barn, är jag för stolt att flyta
På jungfrubarmens suckupprörda svall.

Fastän till mitt försvar mig taggar tryta,
Jag blommar trygg bakom glacièrens vall
Din stig bland bråddjup går och vattenfall,
Du, som har lust från Jungfraus barm mig
bryta!

Kom likväl du, som skygg i världens larm
Din känsla döljer, fastän vek och varm,
Och låtsar köld, då hvassa törnen sarga!

Kom du, som glöder liksom jag i lönn:
Bland dessa fjäll, som målas ut så karga,
Jag bjuder dig på rosor under snön!

Mor och dotter.

Jag kände mor och dotter af en ätt,
Som lär från Erins forne kungar stamma:
De liknade vid balens vaxljusflamma
Två sköna systrar, dem en gratie klädt.

Så jämför man i samlarns kabinett
Två forntidsmynt från Hellas, konstens amma:
På bägge två är prägeln en och samma,
Fast tiden nött den ena bilden lätt.

Ett släktdrag fanns, som tvang betraktarn stanna:
Bland korpsvart hår kring mors och dotters panna
En liten vågig silfverlock låg gömd.

I våra, i personlighetens dagar,
Hvar ädel typ, som följer ärfda lagar,
Från vaggan re'n till gråa hår är dömd.

Den fångne näktergalen.

Skolgossarne, ett obarmhärtigt släkte,
En stackars näktergal i snaran fått.
Han färgades med glitterguld och blått
Och släpptes sedan halfdöd ur sitt häkte.

Bland fåglarne en storm hans åsyn väckte:
»Fly, träl, till buren, förr'n vår näbb dig nått!
Slik gyllne dräkt föll ej på sångarlott.
Du näktergal? De äro grå, de äkte.»

Han flög till skogs och fann en enslig vrå
I dagg och dunkel. Så föll natten på:
Då fick han toner, sedan ingen störde.

Han sjöng — nu var han åter näktergal!
Och välljud strömmade kring berg och dal,
Och hela skogen hänryckt stod och hörde.

Brasilianskan.

1.

Nej, aldrig glömmer jag den underbara,
Som strålade på Seine-prefektens fest:
Brasiliens stjärna — här en vilsen gäst
Bland europeiska modedockors skara.

Frisk, som Atlantens svalkande sydväst,
Hon såg sig kring med ögon stora, klara:
Hvar sminkad skönhet anade sin fara,
Och hjärtat skalf i hvalfiskbensarrest.

Förnäma storkors knappt en blick hon skänkte,
Urskogens dotter, på hvars himmel blänkte
Det Södra korset i tropikens natt.

Ur smickrets brunn vi öste allihopa.
Då log Amerika åt Europa —
Ett obevekligt, ett metalliskt skratt!

2.

Jag hört en gång en gammal resenär,
En sjöman af de väderbitna, kärfva,
Förtälja vandringar, förväget djärfva,
I urskogsnatt på motsatt hemisfär.

En sådan skog blir sist en enda härfva
Af slingerväxter, hvilka stål ej skär.
Naturens slagbom gäckar ditt besvär,
Och du skall endast yxans egg fördärfva.

Då, är det sagdt, igenom rymden skallar
Ett löje af omätligt trots och hån,
Utmanande den gamla världens son.

Man skogens underbara röst det kallar,
Då Pan af oss och vår kultur gör spe. —
Brasiliens dotter, hvem har lärt dig le?

Strandvrak.

Det glimmar något på den öde stranden —
Där ligger, som ett fagert kvinnolik,
En grann gallionbild kastad i min vik:
En mö med lyra lagerkrönt i handen.

En gång, då skeppet drog till fjärran landen
Och afsked bjöds med blommor och musik,
Hur stolt du sken, på segerlöften rik,
Du arma bild — en spillra nu i sanden!

Säg, gyllne sångmö, hvi du öfrig blef,
Då seglarn krossades på dolda ref
I vårdagsjämningens stormdigra nätter?

At fiskarns små jag dig till leksak ger
Att tälja båtar af och sådant mer.
Det roar barnen. Själf gör jag sonetter.

Varberg, 26 Juli 1871.

Skådespelaren.

Ridån gått upp. Han står på upplyst scen.
Ser hufvuden i nattligt kaos bölja.
Som hafvet återkastar stjärnesken,
Ur dunklet tusen ögon honom följa.

En tystnad, som kan bifallsstormar dölja.
Har rådt en stund. Det är triumf dock ren.
En gest, ett uttryck af passion allen —
Med högre färg sig tusen kinder hölja.

Där glänste till och slocknade en stjärna:
Du tillslöt ögonlocket, unga tärna,
Kring en rebellisk tår, du kämpat mot!

Ridån går ned och bravoropen skalla.
Då bifallsvågorna tillbaka svalla,
De lämna lagrar kvar vid konstnärns fot.

Théâtre français.

Det fanns en scen, där världens första trupp
Bar ädla offer fram åt höga makter;
Men afund under långa mellanakter
Beredde sig i tysthet på sin kupp.

Parterren, där man glömt att sätta vakter,
En olyckskväll brutalt sig reste upp,
Uppsade snillets och Molière's kontrakter,
Och hufvudroll fick bullerbasen Krupp.

Man lyder för en gång parterrens griller
Och ser ett röfvarstycke à la Schiller,
En pjes så irriterande som klen.

Vi sofva öfver, medan skämtet räcker,
Tilldess en segersymfoni oss väcker
Och det blir åter världens första scen.

1870.

Carmela.

Min lilla båt jag drömmande lät glida
Utmed Sorrentos strand i sommarglans.
I vindens suck jag hörde Tassos stanz.
Mitt öga sökte öfverallt Armida.

En lummig gren sköt öfver klippans sida;
Sefiren, bläddrande i bladens krans,
I dallring bragt en gyllne pomerans:
Jag ville sjön så dyrbart rof bestrida.

Tätt under klippan styrde jag min segling.
Där böljan vaggar trädets gröna spegling:
Fall, sköna frukt, jag sade, och blif min!

Men nej! Hvem kom, om ej, med korg på armen,
En bygdens gosse, brun och bar i barmen —
Det var hans träd och skördetid gått in.

Min vän och jag.

Min vän och jag vi sutto på balkongen,
Då västern rodnade bak Mälarns skär;
Som ung min vän till solen haft begär,
Men nöjs med jorden nu så bra som mången.

Vårt samtal, som gick trögt i solnedgången,
En fråga rörde, hvilken tvistig är:
Hur vinets själ, som sjöd i rankans bär
Skall på buteljer bäst bevaras fången?

»Ett eldigt vin får lof att stå på is»,
Tog min erfarne vän till slutdevis
Och blåste bort havannans hvita aska.

Snart tyste sutto vi, min vän och jag,
Och purpurn sjönk af den förbrunna dag
I samma mån som purpurn i vår flaska.

Karnaval.

Ej under, om jag slätt till mods mig kände:
I lifvets karnaval jag okänd var.
Hvar narr med träsvärd blef jag skyldig svar,
Och Colombine nybörjarn ryggen vände.

I detta virrvarr, brokigt utan ände,
Jag såg en mask med dräkt lik den jag bar.
»Du är den vän jag länge önskat har!»
Jag ropte glad, — och han: »Väl mött, min frände!»

Hur brådt vi hade att afsides gå!
Två lika själar längtade att få
Omsider utan mask hvarandra skåda.

Då masken fallit, studsade vi båda
Och skildes fort att göra andra val —
Så går det till i lifvets karnaval!

Bältespännarne.

Se, hvilken grupp af bältet sammansnärd:
En faun, som tungt mot Modren Jord sig stöder,
En genius, som af himmelsk åtrå glöder,
Tillhopakedjade — enhvar med svärd.

»Följ med, följ med, mot rymden går min färd!»
»Blif kvar, materien mig vid stoftet löder!»
Så tvista desse bägge olycksbröder,
Enhvar till hinder i den andres värld.

Till sist, hvarandras motstånd att betvinga,
De ge och emottaga grymma sår,
Bröst emot bröst och klinga emot klinga.

Skall det bli himmel eller jord som rår?
Kanske att förr än någon segern får,
Det band, som fjättrar dem, skall sönderspringa.

Tannhäuser.

En dunkel drift till berget sångarn drager:
Det gnyr och sorlar ur dess dolda celler,
På fyra stolpar klyftans hvalf sig ställer
Och mörkret byter sig i snöhvit dager.

Han ser fru Venus, skimrande och fager.
Med blåa ådror hvita barmen sväller.
I gyllne hornet hon en trolldryck häller,
Som grumlar minnet, sångens ro förtager.

Den sköna nigande kredensar drycken,
Och hästfot skrapar under pärleskruden
Då springer harpan skrällande i stycken.

Hvar natt är sångarn se'n i Blocksberg buden:
På sina stolpar Venustemplet stiger,
Och bägarn blänker — strängaspelet tiger.

Benvenuto Cellini.

»Cellini», sade kungen, »var nu man:
Du smidt för länge nipper åt behagen.
Gjut nu en Zevs, hvars make ej sett dagen!»
Frans hade talat. Konstnärn grep sig an.

I formen re'n den heta massan rann,
Men, himmel! Bronzen är för knappt tilltagen!
Skall allt förfelas, kungen bli bedragen?
Hvad gör Cellini — ja, hvad gjorde han?

Han kastade sin verkstads bästa smycken
I ugnens svalg — och hel stod guden där,
Ett mästerverk, en graf för mästerstycken.

Så rann mång' gyllne ungdomsdröm i sär . . .
Men offret måste ske, som I väl veten,
I lif och konst att nå helgjutenheten.

2 Aug. 1871.

Leda med svanen.

En camée.

Kring Ledas knä den ljumma böljan spelar
Bland näckrosblad vid grönbeskuggadt grund.
Och bubblor häfta sig vid höftens rund,
Då hon halfblundande med svanen kelar.

Hans hufvud läggs där barmens våg sig delar,
Hans näbb trår djärft till hennes körsbärsmund.
Du marmor-Hermes i prinsessans lund,
Som trädgårdsvaktare i nit du felar!

Nog drifver du med fågelskrämmans larv
Ett barn på flykten, och i minsta sparf
En friare till drufvorna du vädrar;

Men bättre frukter än som växt på häck,
Förråder du, stortjufvars gud, helt fräck
At störste skälm, som ännu burit fjädrar!

Petite Maison.

Hvad frodigt ogräs kring den klippta häcken,
Som blir förvildning, också den, till sist!
I dar, då guldet var legitimist,
Den var markisens Paphos, den här fläcken.

En vattenkonst står still i vittradt bäcken:
Tritonen snöpligt har sin näsa mist,
Och, om han förr på fikonlöf led brist,
Kom glömskans mossa nu med gröna täcken.

Hur mystiskt det där öde trädgårdshuset,
Där murkna luckor utestänga ljuset
Från väggtapetens fadda herdescen!

I den förtegnaste af kanapéer
Låg, morrande åt vackre små abbéer,
Dorimas mops, som föredrog armén.

Gammalt porslin.

En kung i Sachsen samlade porslin,
Men samlingsvurmen blef en riktig sjuka.
Han bytte bort till kungen i Berlin
Sitt garde — tänk — mot en kinesisk kruka!

Femhundra man med sabel och karbin,
Som preussarn visste att förträffligt bruka.
I exercisen smidiga och mjuka,
I krig en mur, tänk, mot — en blå terrin!

Femhundra man med hårpung och med puder!
Slikt dårhusdåd allt vanvett öfverbjuder
Från världens början — ja, så tycker ni.

Se'n bytet gjordes, har ett sekel svunnit:
Femhundra tappra hjärtan brista hunnit.
Den gamla krukan — hon står ännu bi.

Ludvig XIII:s gavott.

Upp ridderskapets ädla taffelrund!
På Louvrens golf de höga klackar knarra,
Af fröjd och dansbegär de unga darra
Vid instrumenters smältande förbund.

Gavotten mildre Ludvigs mörka stund!
Vällustigt-sirlig melodi skall narra
Ett flyktigt löje fram på vissnad mund
Hos konungen af Frankrike-Navarra.

Utur spetskragens vidt utbredda ram
God mening blickar hofvets sköna dam
Till kavaljern — han kom från Flandern senast.

Här är han blott en ung och blyg novis,
Fast nyss vid gränsen Spaniens plågoris.
Hon är en sol — han är Turenne allenast!

Château en Espagne.

Till G. E. Klemming.

Ett slott i skogen: du kan skönja taken
Bland djupa massor utaf lind och ek.
Då löfven skälfva under västans smek,
En blekgrön dager skiftar i gemaken.

Tänk dig en sal. där du kan drömma vaken:
En trollkarl dit har sammanfört på lek
Från tio kloster ett bibliotek
Af incunabler. Faller det i smaken?

Hvad doft från pressadt skinn och pergament!
För den, som rätt sin kabbala har känt,
Slog trollkarln alla dörrar upp på gafvel.

Divaner trånmatt stammade ett: sitt!
På marmorgolfvet, rutadt svart och hvitt,
Smög solen in och spelade gulltafvel.

7 Aug. 1871.

Herr Thure Jönsson.

(1527.)

Till en etsning af G. von Rosen.

Plats för Herr Thure Jönsson, där han prunkar!
Från kung och Luther gör han Sverge fritt.
Det hvita skall bli svart, det svarta hvitt.
Främst går musik och efterst tassa munkar.

En gammal galt mot fransiskanern lunkar,
Hvars helga doft till stians son sig spridt.
En gåskarl med musiken håller skridt
Och kacklar mer, ju mer pukslagarn dunkar.

Nyfikna titta fäntor ur hvar glugg,
Och krögarn makar mössan af sin lugg.
Nu öl och själfsvåld fås af bästa slaget.

Men tyst och knappt medveten om sin kraft
Står odalmannen, stödd mot klubbans skaft;
Han får väl sist ha med ett ord i laget.

Rudbecks Atlantica.

1.

Den resande vid norra polens haf
Fann under blekrödt sken från norrskenslågor
En mastodont vid bottenfrusna vågor
Med snö betäckt i tusenårig graf.

Hvad har urvärldens jätte närt sig af?
Det är ett spörsmål, som bland andra frågor
Bekymrar zoologiska förmågor —
Petrifikaterna ge ingen klav.

Så, gamle Rudbeck, forskarn drar med ifver
Ur seklers damm och glömska din foliant,
Litteraturens urvärldselefant!

Fossile patriot! Du gåtlik blifver
För den, som ej sitt hjärta värmt, som du,
Hos segerfanor, ack, som multnat nu!

2.

Slå upp en sida uti Rudbecks bok:
På bistert allvar gamle herrn bevisar
Att paradiset låg bland svenska isar,
Att Roma burit Sveafolkets ok.

Den tvifla vågar, vore ju ej klok:
Slik hädare han väldeliga risar
Och, glädjestrålande, sin lycka prisar
Att vara Sverges son — sublime tok!

I sin Atlantica han inrymt spalter
Åt en latinsk version, som skrider tung,
Lik romarslafven bak nordmannakung.

Jag tror mig se liktorernes gestalter,
Som följa Thidrik, konungen af Bern;
Rebellen bäfve! de ha spön och järn.

Tre år.

Hvad dyrbar laddning i den lilla båten!
Af guld och pärlor tynges ner dess stam.
Du lilla båt, skall du väl hinna fram,
Åt vind och våg till lekboll öfverlåten?

Sjömärken dela in den våta stråten:
Förbi de första tre du lyckligt sam,
Tre blindskär hotande med skumhöljd kam, – –
Hvem räknar väl de följande försåten?

Vid minsta vindstöt måste den väl bäfva,
Som ser sin rikedom på böljan sväfva
Inom ett enda litet bräckligt flarn.

Tre år ha gått, se'n bäfvande och glade
Vi hoppets skatter i din vagga lade.
Tre år af oro och af fröjd, mitt barn!

24 Oktober 1871.

Skilda gåfvor.

Ett sångens söndagsbarn knappt födes hit,
Förr'n re'n en fé det kysst på läppar röda,
Som genast börja att af honung flöda —
Det är det äkta, lyckliga geniet.

Men hånen ej en ödmjuk konstnärs flit,
Som måste hamra, ciselera, löda,
Tills handens valkar vittna om hans möda,
Om mejselns kamp mot språkets urgranit!

Och dock jag ej afundas Er, I sälla,
Som ösen med er hand Castalias källa!
Mig ock, arbetaren, det tecknet händt

Att klippan själf min varma tro betvungit,
Att, som för Mosis staf, ur stenen sprungit
En stråle bergfint, ädelt element.

Strid.

Se denna branta häll, som stupar rät,
Hvars sida böljor efter böljor tvätta,
De stolta böljor, hvilka mast sig sätta,
Men aldrig rubbat hällen ens ett fjät!

Här, inför hafvets slagna majestät,
Skall ett uppproriskt hjärta sta till rätta:
Känn först din vanmakt, arma, högmodsfrätta,
Så blommar kanske än det unga trä't.

Tag ödmjukt mot den förelagda lotten:
Ditt mål är striden, icke segern, dvärg.
Se blott pa hafvets strid mot gråstensbrotten!

Dess nederlag bär själfva segerns färg,
Ty när det kämpar att försätta berg,
Det är som pärlor bildas pa dess botten.

Bränneoffer.

Med blodröd tunga spiselflamman hväser
Och äskar näring, lik en hungrig gam.
Jag offrar buntar af mitt skrifna kram:
Hvart blad på härden kröker sig och fräser.

På svartnad botten jag i eldskrift läser
Fragmenter af min unga lefnads dram:
Vid Hekate, den biten var ej tam! —
Jo, jo, det händer, ungdomsblodet jäser.

Farväl, farväl, I delar af mig själf,
Jag har förskonat er från tryckarsvärta,
Från långsam död i smutsgul Lethes älf!

I voren barn af våren och mitt hjärta!
Att lefva varm och falla ned i glöd,
Det är en renlig och en vacker död.

Sparreholm.

I vår kupé helt dufne sitta vi
Och stirra ut i disig morgondimma.
Längs vägen flyr en telegrafträds strimma,
Som gröna blixtar ljunga träd förbi.

En hastig solglimt på ett skogparti!
Ett spegelglas, som renar sig från imma,
Framblänker insjön — glesa tappar simma
På vattnet kvar af dimmans draperi.

Vi sakta af — lokomotivet tjuter —
Vi göra halt. Hur länge? Två minuter!
Se sjö och löfskog — där är Sparreholm!

Ut med dig, stackars stadsbo, för att andas:
Känn hur i stenkolsatmosfären blandas
Den färska doften ifrån ängens valm!

7 Sept. 1871.

Ur waggonfönstret.

Ifrån waggonens fönster häromdagen
Din vackra egendom jag skymta såg.
Upp mot den höjd, där huset snöhvitt lag,
Gick en allé af popplar snörrätt dragen.

Och kor af herrgårdsrace jag såg i hagen,
Och mörk stod skogen, blank låg insjöns våg,
Och hvilka fält af hvete och af råg!
Att du var lycklig, det bar syn för sagen.

Då tänkte jag: här bor du som monark
Och hvarje morgon ger dig friska tankar,
Som skjuta upp med träden i din park.

O, den som så ock finge kasta ankar! —
Nu uppslogs vagnsdörrn närmast till mitt hörn.
»Biljett till Stockholm?» — sporde konduktörn.

Återseende.

Till samma stad mig ödet återförde,
Där Dikten först förstulen fröjd mig sände,
Förstulen fröjd, som snart min ro förstörde,
En magisk dryck, som evig törst blott tände.

I gator, där hvarenda sten jag kände,
Där mina steg jag återljuda hörde,
Då natten med sin svala hand berörde
Min panna, som af heta syner brände.

I mörka hus, du flod i måneskimmer,
Som under hvälfda broar språksam strömmar,
I ären kvar — men ej de forna drömmar!

Bland gulnadt löf en hviskning jag förnimmer:
Ack, trodde du på oss som förr allenast,
Du falske vän, vi återkomme genast!

Afton i Deutz.

Hur fridfullt sol går ned! Stig hit och se:
I Köln därborta glimma alla rutor.
Det susar, likt förstämda andelutor,
Ur Rhen, som flyter under vårt Café.

På floden vagga ångare och skutor
Och öfver bron sig järnvägståg bege;
Kanske de föra Galliens guldvalutor
Till segerns vimpelprydda stad vid Spree.

Uppå verandan skäggigt vilde gäster,
Studenter, som fått orlof från armén,
Vid fyllda glas uppstämma Vakt vid Rhen.

Musiken faller in med full orkester...
Hvem tömmer här, då solen blid går ned,
En skål för glömskan och för folkens fred?

Herwegh.

Poeten Herwegh var en demokrat,
Som hade stolts Respublica till frilla.
De många landsens fäder led han illa,
Så dem i folio som i fickformat.

Han drömde om en stortysk enhetsstat,
Men sviktade, när blod det gällde spilla,
Och tog sin Mats ur skolan, tyst och stilla,
Vid synen af en preussisk vaktsoldat.

Men, Herwegh, fast ej du fick föra ut det,
Din sköna dröm blef verklighet på slutet!
Du mente väl, men hade ej metod.

För din idol nu knäböj patriotiskt!
Det ångar så berusande narkotiskt
Ur altarskålen, full af folkens blod.

Fredens Johanna d'Arc.

Din aska ströddes ut för himlens väder,
Johanna d'Arc! — och dock du lefver än.
Ett Domrémy blir hvarje hem igen,
Där franska kvinnor bära sorgekläder.

De unge sönerne till fallne fäder
Af bleka mödrar fostras upp till män.
Bland mödor mogna, minnesgode sven,
Och timra åter upp förödda städer.

Blif sansad, sedlig, stark, de svages värn,
Ty rätt och frihet rå på blod och järn —
En annan hämnd kan ingen mor predika.

Hell, fredens Frankrike, du ärorika!
Då världens hjärta klappar lugnt vid Seine,
Hon fyllt sitt värf, Jehanne, la bonne
Lorraine!*

* François Villons trohjärtade uttryck.

Svenskhet.

Månn' ej hos dig den tanken bröt sig ban
Att du, förfinade, ditt ursprung leder
Ifrån ett folk af plöjare och smeder?
Tänk efter på din stoppade divan!

Vid lazzaronens later är du van,
Men känner ej den svenske bondens seder.
I London och Paris du godt dig reder,
Men hittar ej bland hemmets tall och gran.

Väl i ditt land du älskar, som jag märker,
Ett slags fantastiskt frihetsideal,
Men du skall älska skog och berg och dal!

Den tysta kraft, hvars möda landet stärker,
Du vörda skall, och under skrofligt skal
Den gamla svenskhet, som finns kvar hos Jerker.

Blankt stål.

När gick ej yttre trygghet hand i hand
Med forskningens och sångens ädla ära?
Armadan måste upphört att förfära,
Förr'n svanen William sjöng vid Avons strand.

Så länge huset byggs på lösan sand,
Skall plågsam oro folkets sinne tära.
Hvad viljen I för sånger väl begära,
Då vapenlös man darrar för sitt land?

Af korn och kärna sväller ärfda tegen,
Men knappt vi våga kalla den vår egen,
Se'n regeln rostat bakom rikets dörr.

Blankt stål i fordomtima afhöll trollet;
Blankt stål — och vi ha Sverge välbehållet!
Blankt stål — och sången jublar glad som förr!

Du svenske man —

Du svenske man, du odalman i nord,
Som aldrig pröfvat hvad det är att mätta
Objudne främlingar, som stolt sig sätta
Till sköflings ned vid bondens furubord!

Ännu dig ingen hotat med ett ord,
Men minns hur landet led för Albrechts hätta!
Se till ditt hus! — Det skall ditt sinne lätta,
Att ingen kan gå in, dig oåtspord.

Kom dem på skam, som med din välfärd leka,
Som utså tvekan och uppskära skada,
Du svenske man, ännu på dig jag tror!

Din vackra skörd knappt rymmes i din lada:
Att plocka ax på åkern känns du neka
Ditt fosterland, din egen gamla mor?

Nemesis.

Bestå ett blodigt rus åt klingans spets,
Så törstar den allt framgent i sin skida,
Och segrarn jämt skall mattan öfverskrida
I drycken, som af slagnes gråt beredts.

Osynlig i eröfrarns kämpakrets
Står Nemesis och skrifver vid hans sida
Upp hammarslagen, som i bojor smida
Ett härjadt Strassburg, ett förhungradt Metz.

Far fort, du starke, att så draketänder!
I nattens mörker skall du känna händer
Kring dolken trefva vid din hufvudgård.

På lagrar sömnlös intill morgonväkten,
Du hör dem kvida, de ofödda släkten,
Som du antvardat under hämndens svärd!

Soldathustrun.

Vid vaggan sitter landtvärnsmannens maka
Och lyss till stormens brus kring enslig hydda.
»I krigets farlighet, o Gud, beskydda
De armas stöd! Jag bedja skall och vaka.

»Hos mig och lillan är väl Fritz tillbaka
Mot jul vid pass — jag re'n har färdigsydda
Hans vinterkläder, och af bästa krydda
Jag bryggt en dryck, som skall min gosse smaka.»

Med ens hon känner omkring ringprydt finger
Liksom en sakta tryckning — upp hon springer
»På oss han tänkt!» ljöd hennes glädjeskrik.

På snöigt slagfält vid Loire'ns stränder
En vigselring då ryckte snala händer
Ifrån ett namnlöst, obegrafvet lik.

Frihetsträdet*.

I vinterkulen Tuilerie-trädgård,
Bland nakna kronor så långt ögat räcker,
Det står ett träd, som vårlig grönska täcker,
Fast luften ännu kännes kall och hård.

Du träd, som himlen tog i särskild vård,
Ur vinterns träldom andra träd du väcker;
Du är, förrän den rätta dagen bräcker,
En frihetshymns begynnelse-ackord.

Ack nej, du var! Du har ej burit skammen
Att se inkräktarn tälta omkring stammen:
Om broderskap och ljus tog drömmen slut.

Ett folk i sorg din gröna skrud förbannat,
Och vårens väckar-ur se'n dess har stannat,
Och frihetslöftets träd har blommat ut.

* I Tuilerie-trädgården finnes — eller fanns åtminstone ännu 1870 — ett gammalt kastanieträd, berömdt för sin tidiga blomning.

Till den högförståndige.

Ja, du fick rätt! Jag sett i spillror flyga
Det land, som varit min gudomlighet.
Om än jag vågar med en dödskrans smyga
Till franska ärans graf — förlåt mig det!

Med motbevis som svärdshugg tunga, dryga,
Du mitt förstånd till andra sidan slet.
Men hjärtat ej du mäktat öfvertyga,
Det stackars hjärtat, som så litet vet.

Vingskjutne örn, vid dina fjädrars susning
Har samma hjärta bäfvat af förtjusning
Och ber nu blott att dela få din skam!

Min plats är ej där segerlyckan skiner,
Jag stannar kvar hos svärtade ruiner
Att gråta ut vid stympad pelarstam.

30 Jan. 1871.

Fältlasarettet.

Versailles' museum bytt i lasarett!
Vid en amputation vårt blod sig stockar.
Hur tätt man än kring en Vernet sig skockar
Att se det blod, som dröp från hans palett.

Se där en döende parisersprätt
Med rödsprängd bindel omkring brända lockar
Hans magra hand nervöst på täcket plockar
Och leker med ett litet damporträtt.

Se bairaren med ångestsvettig panna!
Än beder han och än han hörs förbanna:
Absolution han kvidande begär.

Parisaren, klentrogen af naturen,
Sitt hufvud vänder tigande mot muren.
Hans död är stilla såsom barnets är.

La Petroleuse.

1.

Man känner dig, man känner dig fullnog,
Lutetias Venus, född ur gatuslammet!
På scenen var du alltid offerlammet,
Kamelian, som ut till lilja slog.

Du for med spann i din Boulognerskog,
Guldpudrad, höljd i spetsar och i sammet.
Den förre älskarn gick till fots i dammet —
Med smuts du stänkte honom full och log.

I går champagne på Maison d'Or tillsamman
Med Storsultan. I dag absinth, helt fräckt,
Med herr Rochefort, en af din egen släkt.

Först guldregn, nektar och olympisk gamman,
Sist barrikaden och den röda flamman:
Stor världsbrand med petroleum-effekt!

2.

Rochefort, han flydde darrande och snopen
Med späckad plånbok och afrakadt skägg;
Du åter tömde bägarns beska drägg
Och log vid brandens sken åt hämnderopen.

Du fick direkte gå till afrättsgropen.
I sidan kittlad af en sabels egg,
Och gjorde, ställd mot blodbesudlad vägg,
Cancan-åtbörder för att reta hopen.

Med stelnadt trots omkring mungiporna
Du fick ett dunkelt uttryck af hjältinna,
Och lugn du riktas såg bösspiporna.

Ditt stoft blef genast likt en vacker kvinna...
O Gud, hvad har din arma värld då gjort?
Hvad stundar än, då brottet dör så stort?

Var det väl värdt —?

Var det väl värdt sitt svärd åt korset viga
 Och Islam slå med Cid Campeador,
 Columbus följa och en dag se stiga
 Ur rosig västervåg San Salvador,

Med Carl besitta land omäteliga,
 Där solen aldrig ned till hvila går,
 Mot tidens dårskap med Cervantes kriga
 Och med Murillo måla himlens vår,

Var det väl värdt att främlingsoket krossa,
 Med Palafox försvara Zaragoza,
 I brèchen dö, då döden gjorde fri,

Var det ens värdt att störta Isabella,
 För att på tronens — Spaniens — spillror ställa
 En talarstol och däruti — herr Pi?

1873.

Under hr Pi y Margalls diktatur.

Världsskymning.

Skall bildningens med svett förvärfda skatt
Förgas likt det Paris, som ännu kolar?
Har Hämnarn blindt i vildars händer satt,
Af lagor drypande, sin vredes skålar?

Du sjunker, sol! Den bländsyn Dikten målar,
Med dig försjunker i gemensam natt.
Till västerns kullar hastom att få fatt
Ännu en sista af dess sneda strålar!

I skymningen re'n rör sig af och an
En dimmig, tusenhöfdad Caliban,
Lik dunster stigande ur katakomber,

Otålig arfving till kulturens arf,
Naturlig son utaf ett tidehvarf,
Då vetenskapen uppfann nya bomber.

28 Maj 1871.

INNEHÅLL.

Ungdomsdikter

1861 64.

Italienska bilder

1864—65.

España

En Sonett-cykel.

1865—66.

Intermezzo

Dikter 1864–78.

Sonetter

Dikter 1863–73.